

KÉK DUNA ÓVODA
ÉS BÖLCSŐDE

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

KÉSZÜLT: 2024.09.09.

TARTALOM

JOGI HÁTTÉR.....	3
BEVEZETÉS.....	5
1. Intézményünk rövid bemutatása.....	5
2. Néhány szempont, mely programunk alakulását befolyásolta.....	5
GYERMEKKÉP.....	5
Óvodánkban a gyermekek jogai.....	6
ÓVODAKÉP.....	7
Óvodai nevelésünk céljai.....	7
Óvodai nevelésünk alapelvei.....	7
AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI.....	8
1. Egészséges életmód alakítása - egészségfejlesztés.....	8
2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés.....	9
3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	11
AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	12
1. Személyi feltételek.....	12
2. Tárgyi feltételek.....	13
3. Az óvodai élet folyamatában.....	15
AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	17
1. Óvoda és a család.....	17
2. Kapcsolatok egyéb intézményekkel.....	19
Óvoda és iskola.....	19
Óvoda és mini bölcsőde.....	19
Óvoda és Fenntartó.....	19
Óvoda és Nevelési Tanácsadó.....	20
Óvoda és Gyermekjóléti és Családsegítő Központ.....	20
Óvoda és a szakmai - és szakszolgálati intézmények.....	20
Óvoda és egészségügyi intézmények.....	20
Óvoda és Művelődési Ház.....	21
KÉK DUNA ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE HELYI NEVELÉSI GYAKORLATA.....	21
1. Játék.....	21
2. Munka jellegű tevékenységek.....	25
3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	28
AZ ÓVODÁI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGI FORMÁINAK KERETEI.....	31
1. Verselés, mesélés.....	31
2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	33
3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	36
4. Mozgás.....	37
5. A külső világ tevékeny megismerése – környezetünk mennyiségi és formai összefüggései.....	39
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	42
ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK, RENDEZVÉNYEINK.....	44
GYERMEKVÉDELEM.....	46
INTEGRÁLT NEVELÉS.....	47
AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI.....	48

JOGI HÁTTÉR

- * A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény 26§, 85§ (1.a), 94.§ (4. a)
- * 2012. évi CXXIV. Törvény A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény módosításáról
- * 20/2016. (VIII. 24.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- * A gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény, 149/1997. (IX.10.) Kormány végrehajtási rendelet
- * 32/2012.(X. 8) EMMI Rendelet Sajátos nevelési igényű gyerekek neveléséről
- * A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. Rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet módosításáról
- * A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- * 401/2023 (VIII.30.) Korm. rendelet
- * 403/2023 (VIII.30) Korm. rendelet

ÓVODA HIVATALOS ELNEVEZÉSE:
Kék Duna Óvoda és Bölcsőde

ALAPÍTÓ OKIRAT SZÁMA:
DA/938-6/2024

ÓVODA PONTOS CÍME:
2545 Dunaalmás, Csokonai u. 36.
MINI BÖLCSŐDEI TELEPHELY CÍME:
2544 Neszmély, Semmelweis tér 1.

ÓVODA TELEFONSZÁMA:
34/453-3594, 34/450-422
MINI BÖLCSŐDE TELEFONSZÁMA:
34/451-272, 30/453-3594

ÓVODA EMAIL-CÍME:
kekduna.ovoda@gmail.com
MINI BÖLCSŐDE EMAIL-CÍME:
kekdunabolcsi@gmail.com

ÓVODA FENNTARTÓJA, CÍME, TELEFONSZÁMA:
Dunaalmás Község Önkormányzata
2545 Dunaalmás, Almási út 32.
34/450-012

ÓVODAI CSOPORTOK SZÁMA:
Három, részben osztott csoport.
MINI BÖLCSŐDEI CSOPORTOK SZÁMA:
Két csoport.

AZ INTÉZMÉNY FŐIGAZGATÓJA:
Auer-Zettis Bianka Bernadett

BEVEZETÉS

1. Intézményünk rövid bemutatása

Az intézmény 2004-ben épült, modern, korszerű, minden tekintetben megfelel a kor követelményeinek. 2015 szeptemberében a megemelkedett gyermeklétszám miatt 3. csoportszoba került kialakításra hozzá tartozó öltözővel és mosdóval. Tágas, világos helyiségek, praktikus elhelyezéssel: 3 foglalkoztató terem, gyermeköltözők, gyermekmosdók, WC-k a földszinten találhatóak, orvosi szoba (logopédiai foglalkoztató), tornaterem az emeleten került elhelyezésre. Férőhelyek száma 68 fő.

Intézményünk célja a családi környezet megteremtése és fenntartása. Az otthon melegét, színeit, hangulatát igyekszünk az óvoda falai között elmélyíteni. Fontosnak tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését a gyermeki személyiség kibontakoztatásához és fejlesztéséhez. Nevelőtestületünk és az óvoda valamennyi dolgozója nyitott és támogató ebben a folyamatban.

Óvodánk zárt kertje lehetőséget biztosít minden évszakban a szabadban történő mozgásra, játékokra, egyéb tevékenységekre.

A játszótér eszközeit gondosan, az életkori sajátosságoknak, igényeknek megfelelően válogattuk ki.

2. Néhány szempont, mely programunk alakulását befolyásolta

- Óvodai nevelés országos alapprogramjának szelleme.
- Gyermekcsoport összetételében a szociális tanulás különböző kulturális színvonalon mutatkozik.
- Kertes, családi ház jellegű óvodaépület.
- Helyi adottságaink: Duna, hegyek, erdők, falusi környezet, községünk hagyományai.
- Szülők, iskola, önkormányzat igényei és elvárásai nevelőmunkánkkal kapcsolatban.
- Nevelőtestületünk tagjainak felkészültsége, hitvallása.

GYERMEKKÉP

A gyermek fejlődő személyiség, egyedi és szociális lény egyszerre. Fejlődését genetikai adottságai, az érés törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen irányított környezeti hatások egyaránt meghatározzák.

Nevelési folyamatban sokoldalú tapasztaláshoz, élményekhez juttatjuk gyermekeinket. Ezen tapasztalatok, élmények a mindennapi tevékenységüket meghatározó alapok. A gyermeki

személyiség fő tevékenységi formája, legfőbb fejlesztő eszköze a játék, amihez elengedhetetlen feltétel az élmény és a tapasztalás. A szabad játékhoz biztosítjuk a megfelelő légkört, a megfelelő helyet, kellő időt és eszközt. Befogadó, szeretetteljes hangulatban toleranciát példázva biztosítjuk gyermekeinknek az egyenlő bánásmódot, és az érzelmi biztonságot. Ez a légkör segíti a sajátos nevelési igényű gyermekek szocializációját, fejlődését is.

Az életkori sajátosságokból, s az individumból adódó testi, lelki szükségleteik figyelembevételével segítjük személyiségük kibontakozását.

A gyermekek 3 éves korától az iskolába lépésig, a családi nevelés kiegészítéseként veszünk részt az oktatásban nevelésben.

Gyermekek ellenőrzésében, értékelésében igyekszünk a pozitívum erősítésére, nem azt emeljük ki, hogy mit nem szabad, hanem azt, hogy milyen lehetőségei vannak.

A játék áthatja egész napjukat, még a tanulást, a munka jellegű tevékenységeket, és a mozgást is. Minden tevékenységükben igyekszünk biztosítani a játékot, hiszen ez a legfontosabb és legalapvetőbb a gyermek számára.

A közös élmények, játék, és az egyéb tevékenységek jó hatással vannak a társas kapcsolatok alakulására. A gyermeki képességek sokoldalú fejlesztésével segítünk az iskolaérettség elérésében, az iskolai tanulás képességének megszerzésében.

Óvodánkban a gyermekek jogai

- „A gyermek legfőbb joga, hogy gyermekéveit gyermekként élje meg, felnőttnek pedig legfontosabb kötelessége, hogy ezeket a gyermeki jogokat elismerje, elfogadja és saját szülői, gondozói, nevelői minőségében ezeknek az érvényre jutását teljes erővel támogassa” (Gyermeki jogok és szükségletek nyilatkozata)
- A kisgyermek személyiségének tiszteletben tartása, elfogadása, jogainak biztosítása a nevelői munka minden eszközével.
- A gyermeki személyiség fejlesztése, egyéni képességek kibontakoztatása.
- A nevelő modellszerű magatartása a nevelőmunka valamennyi mozzanatában.
- Érzelmi biztonságot nyújtó, szereteten, őszinte érdeklődésen alapuló toleráns magatartás az óvodapedagógus - gyermek kapcsolatban.
- Az óvodás korú gyermek a játékon keresztül fejleszhető leghatékonyabban.
- A mindennapok valamennyi mozzanata magában rejti a spontán vagy irányított tanulás lehetőségét, az egyéni képességek kibontakoztatását.
- Hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek segítése.

- A nemzeti, és más etnikai kisebbséghez tartozó, más országok gyermekeinek kultúráját, hagyományait, identitását tiszteletben tartani.

ÓVODAKÉP

Óvodai nevelésünk céljai

- Gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése, testi, lelki szükségleteinek kielégítése, képességeinek fejlesztése.
- Gyermekek számára biztosítani az állandó „inger-gazdag” környezetet, a sokoldalú, cselekedtető, élményszerű, felfedező játékos tapasztalást. A különböző tevékenységi formákban önként, tevékenyen vegyenek részt.
- Családias, harmonikus, érzelmi biztonságot nyújtó környezet kialakítása.
- Mivel az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője, a gyermek - család - óvoda együttes értelmezése.
- Gyermeken keresztül a családi nevelés segítése, a különböző szintű szocializációk közös nevezőre hozása.
- Természeti környezetünk adta lehetőségek felhasználása a tanulási folyamatban.
- Környezetünk, egészségünk megóvására, védelmére szoktatás.
- Községünk hagyományainak ápolása.
- Az óvodáskor alapvető tevékenységének, a szabad játéknak fejlesztése, biztosítása.
- A nevelők és a gyermekek szabadságérzetének növelése, demokratikus légkör megteremtése.

Óvodai nevelésünk alapelvei

- Gyermeki személyiség elfogadása tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom.
- Egyéni sajátosságok figyelembevételének elve.
- Differenciált, a gyermek egyéni képességeihez mért fejlesztés biztosítása.
- Esélyegyenlőség biztosításának elve .
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve.
- Különleges bánásmód biztosításának elve.
- Tevékenységközpontúság elve.
- Gyermeki szükségletek kielégítésének elve .
- Tapasztalatszerzés elve – motiváció.
- Az óvodában kialakított értékek megőrzésének elve.

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

1. Egészséges életmód alakítása - egészségfejlesztés

- A gyermekek gondozása, testi- és lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermek testi képességei fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, a pihenés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A környezettudatos magatartáshoz kapcsolódó szokások alakítása.
- A gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- A szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenció és korrekciós feladatok ellátása.

Feladataink:

A gyermekek egészséges életviteléhez ki kell alakítanunk a legoptimálisabb környezetet, a folyamatos, rugalmas, gyermekközpontú életritmust, hiszen a folyamatos, rendszeresen ismétlődő tevékenységek során alakulnak, mélyülnek el a szokások. A napirend összeállítása a csoportok óvodapedagógusainak feladata. Óvodapedagógusok - dajkák szorosan együttműködnek a szokások begyakoroltatásában. A jól kialakított szokásrendszerrel a derűt, nyugalmat árasztó légkörrel biztonságot teremtünk a tevékenységekhez.

Nagy gondot fordítunk a hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekek gondozására. Munkánkban a gondozási tevékenységek során szokások, készségek elsajátítása útján biztosítjuk, hogy az egészséges életmód, a helyes személyi higiéné mindennapos igényükké váljék.

Állandó jelenlétünkkel, odafigyeléssel, jó hangulatú beszélgetésekkel, szóbeli iránymutatással segítjük a gyermekeket a szokások önálló gyakorlásához, fejlődéséhez.

A gyermekek testi képességeinek fejlesztését mindig az egyéni és életkori sajátosságokhoz igazítjuk, s folyamatosan figyeljük a fejlődés ütemét. A speciális gondozó, prevenció, korrekciós feladatok ellátásához minden esetben szakember segítségét kérjük.

A gyermekek egészségének megóvása érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk az óvoda orvosával, védőnővel, időszakos szűrővizsgálatokat (látás, hallás, gerinc, boka, belgyógyászati) végeznek. Évente egy alkalommal fogászati ellenőrzésen is részt veszünk.

A gyermekek egészségének megőrzése érdekében gondot fordítunk a fertőző betegségek elleni megfelelő, akár intézményi szintű védekezésre, öltözködésre, levegőzésre.

Igyekszünk minél több helyes magatartási szokást (pl. közlekedési morál, egymásra figyelés, udvariasság) kialakítani a gyermekbalesetek megelőzése érdekében.

Az étkezések egyszerre, egy időben történnek. Tálaláshoz, terítéshez esztétikus eszközöket használunk. Naponta fogyasztanak gyümölcsöt, zöldséget a gyerekek.

Alvás, pihenés során csendes, nyugodt légkört biztosítunk, folyamatosan gondoskodunk friss levegőről, és nem kényszerítünk gyermeket alvásra. Elalvás előtt mindig mesélünk. Felesleges, szoros, kényelmetlen ruhadarabokat levetjük és pizsamát húzunk. Kicsiknél odafigyelünk arra, hogy ágyuk mindig azonos helyre kerüljön.

Gyermekeinknek az időjárástól megfelelően naponta biztosítjuk a szabad levegőn történő mozgást. Udvarunk jól felszerelt, és a tornaszobánk adta lehetőségeket is kihasználjuk mindennapjainkban. Ügyelünk arra, hogy a szabad mozgás mindig élmény legyen. A testmozgás kötelező keretei: mindennapos testnevelés és a heti egy 20-45 perces nagytestnevelés.

Az óvoda közelében lévő természeti környezet (erdő, hegy, kertek, rét, Duna) jó lehetőséget biztosítanak a tapasztalatok gyűjtésére, a környezetünkhöz való szorosabb kötődésre, környezetvédelmi feladatok, szokások gyakorlására.

Betegségmegelőzés és egészségvédelem: fokozottan figyelünk a ritkán előforduló betegségek ellenőrzésére (gyermekkori diabétesz, allergia).

A nevelési - oktatási intézmény főigazgatója a feladat ellátását olyan pedagógus útján biztosítja, aki az ehhez kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésben részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.

2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

- A gyermekek számára érzelmi biztonság nyújtása, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör biztosítása.
- Óvodába lépés pillanatától pozitív érzelmi hatások nyújtása.
- Szociális érzékenység, én- tudat erősítése, önkifejező és önérvényesítő törekvéseknek teret engedni.
- Társas szükségletek kielégítése, másság elfogadtatása.

- Gyermek - nevelő, gyermek - gyermek kapcsolatban pozitív töltés váljék jellemzővé.
- Gyermek akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) fejlesztéséhez a megfelelő normarendszer és szokásrendszer megalapozása.
- A gyermeki nyitottságot kihasználva segítjük a jó és a szép felfedezését, tiszteletét, megbecsülését a természeti és emberi környezetben.
- Segítjük a szűkebb és tágabb környezet megismerésében, ezzel elősegítve a szülőföldhöz kötődés megalapozását, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a családhöz való kötődés alapja.
- Modell értékű magatartás és kommunikálás pedagógus és az óvoda más dolgozói részéről.
- Népi kultúránk, keresztény kultúra értékeinek megismertetése.
- Halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek szocializációjának elősegítése.
- Munkánk során feladataink meghatározásában mindig szem előtt tartjuk, hogy az óvodás gyermek magatartását, akarati életét az érzelmek vezérlik.
- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, derűs légkör kialakításakor közelítünk az otthon melegét, hangulatát árasztó környezet kialakításával.
- A derűs, nyugodt légkör megteremtésével lehetővé tesszük a gyermekeknek, hogy pozitív érzelmeiket kinyilváníthassák. Testi, lelki szükségleteiket kielégítjük, sok élményhez juttatjuk őket.
- Mivel a gyermek erősen kötődik személyekhez, környezethez, tárgyakhoz, helyzetekhez, úgy alakítjuk a csoportokat, munkarendet, hogy a számára fontos nevelővel, csoportban tölthesse napjait.
- Odafigyelünk minden megnyilvánulásukra, mindig meghallgatjuk mondanivalójukat, válaszolunk kérdéseikre.
- Szoros érzelmi kapcsolat kialakítására törekszünk, hogy elvárásainkat megértsék, elfogadják, kéréseinket teljesítsék.
- Őszinteség, tolerancia, igazságosság jellemezze értékeléseinket, követeléseinket.
- Szem előtt tartjuk természetes igényüket a gondoskodás s a szeretet vágyukkal kapcsolatban.
- Mindig felszínen tartjuk a bennük rejlő kíváncsiságot, a felfedezés örömét, a rácsodálkozást, a cselekvési vágyukat.
- Példamutatással igyekszünk felkelteni az egymás iránti érdeklődést segítjük, támogatjuk az egymáshoz közeledő gyermekeket.

- Pozitív viselkedésmintákkal is irányítjuk őket a tolerancia, a másság elfogadása irányába, nevelőmunkánkban a következetességet soha nem hagyhatjuk figyelmen kívül.
- Meghitt beszédhelyzeteket teremtünk, amikor bátran megnyilvánulhatnak.
- Éreztetjük velük, hogy mi mindig jelen vagyunk, és számíthatnak ránk.
- A pozitív megerősítést a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek esetében intenzívebben alkalmazzuk, hiszen erre nekik még nagyobb szükségük van, ők sajátos törődést igényelnek.
- A pozitív érzelmekkel fűtött légkörben, derűlátó viselkedésmintákkal átsegítjük a gyermekeket a nehéz helyzeteken.
- A gyermekcsoportok hagyományai, működése kiemelt szerepet tölt be a gyermekek szocializációjában. Gyakran megtapasztalhatnak egy - egy viselkedésmódot, s ez a modell beépül személyiségükbe.
- Az újonnan érkező gyermekek beszoktatása mindig a szülő és nevelő közti kommunikációval, együttműködéssel kezdődik.

3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve játék, munka, tanulás, és egyéb változatos tevékenységek sorozatával a gyermeket közvetlen társadalmi és természeti környezetéből látás, hallás, tapintás, szaglás, ízlelés útján újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatni.
- A gyermekek spontán módon szerzett tapasztalatait rendszerezni, elmélyíteni, bővíteni.
- A gyermekek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet) és a kreativitásnak fejlesztése.
- Az anyanyelvi- és kommunikációfejlesztés az óvodai élet egészében jelen legyen.
- Példamutatással, beszélő környezet biztosításával, helyes mintaadással, szabálykövetéssel (nem javítgatásokkal) juttatjuk érvényre az anyanyelvi és kommunikációs nevelés mozzanatait a napi óvodai élet teljes folyamatában.
- A gyermekek beszédképességének gondozása, fejlesztése.
- Közvetlen, derűs légkör megteremtése, melyben felszínre kerül a gyermek természetes közlési vágya.
- Meg kell ismernünk a családok anyanyelvi kultúráját.
- Meg kell ismertetni a szülőket az otthoni anyanyelvi nevelés kiemelkedő fontosságával, az otthoni anyanyelvi élmények jelentőségével (szülői példamutatás, mesélés, közös beszélgetések).

- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése. A ritmikus mondókák, versek gyakorlásával érzékeltetjük nyelvünk zeneiségét, ritmusát, szépségét.
- Folyamatosan kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermeki kérdéseket támogassuk, és soha ne hagyjuk válasz nélkül.
- A gyermeki gondolkodás fejlesztése óvodáskorban elsősorban a játékban, a játékos cselekedtetésben valósítható meg leghatékonyabban.
- Állandó inger gazdag környezet létrehozása, melyben a gyermek újabb és újabb tapasztalatot gyűjthet környezetéről, figyelembe véve, hogy a gyermek gyakorlati cselekvés útján, érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait, s a már meglévő tapasztalatokra, élményekre épüljenek az új ismeretek.
- Foglalkozások szervezésében, a játékban biztosítanunk kell a gyermeknek az aktív tevékenységi lehetőséget, a folyamatos cselekvést, érdeklődését fenntartani.
- A spontán szerzett tapasztalatok rendszerezésében irányítjuk, segítjük őket, ösztönzést kapnak tőlünk, hogy a különböző tevékenységekben, élethelyzetekben gyakorolhassák meglévő ismereteiket.
- Nyitott érdeklődésű gyermektanulási képességei folyamatosan fejlődnek.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik (téri észlelés, vizuális és akusztikus Differenciálás, téri tájékozódás).
- Önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos, megő a megőrzés időtartama, a felismeréstől eljut a felidézésig.
- Szándékos figyelem megjelenése: növekszik a figyelem terjedelme, tartalma.
- A csapongó fantáziáját felváltja a valósághoz közelítő képzelet.
- Fejlődik kreativitásuk.
- Cselekvő - képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- A gyermek folyamatosan kommunikál, beszél. Gondolatait, érzelmét mások számára érthető módon közli, és megérti mások beszédét.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

1. Személyi feltételek

Óvodapedagógusok:

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki a munkát segítő alkalmazottakkal együtt tevékenykedik a nevelés eredményességének elérésében. Jelenléte az óvodai élet egészében fontos.

Intézményünkben 6 fő óvodapedagógus neveli a gyermekeket. Személyiségüket jellemzi az elfogadó, segítő, támogató attitűd, nyitottság a kapcsolatteremtésre, nagyfokú gyermekszeretet, gyermekek tisztelete, tolerancia, és a másság elfogadása.

Folyamatosan törekszünk a szakmai megújulásra, önképzésre. Szervezett továbbképzéseken veszünk részt. Nevelési módszereinket, követeléseinket összehangoljuk, tapasztalatainkat megosztjuk egymással.

Pedagógiai asszisztens:

Folyamatosan segíti az óvodapedagógusok munkáját. A legfőbb feladata és felelőssége a gyermekek felügyelete. Emellett részt vesz a kisgyermek öltözködési és étkezési szokásaik kialakításában. Szervezi, felügyeli a csoportos étkezéseket. Ellenőrzi a kicsik higiénés és önkiszolgálási tevékenységét. Közreműködik, a pedagógus irányításával a gyermeket fejlesztő, korrekciós tevékenységben, valamint egyénileg segít a gyermekeknek a foglalkozásokon. Intézményünkben 1 fő pedagógiai asszisztens dolgozik.

Dajkák:

Nevelési feladatok elvégzését 3 dajka segíti. Kiemelt szerepet látnak el a gyermekek gondozásában. Magatartásukkal, beszédstílusukkal ők is modellként állnak a gyermekek előtt. Személyiségük jellemzője a gyermekszeretet, tisztelet, gyengédség, tolerancia.

Az óvodapedagógusok minden esetben ismertetik a dajkákkal a nevelési terveiket, követeléseiket összehangolják, együttműködnek a gyermekek fejlesztésének érdekében. Az óvoda minden dolgozójának szem előtt kell tartania, hogy viselkedése minden esetben modellként, mintaként áll a gyermek előtt.

2. Tárgyi feltételek

Óvoda épülete

A 2004-es évben birtokba vett épület új, korszerű, megfelel a kor követelményeinek. Vöröskő alján és a Csokonai út sarkán helyezkedik el, szép, nyugodt természeti környezetben, csodálatos panorámával a Dunára és a hegyekre. Kettő csoportszoba déli fekvésű, tágas, jól megvilágított. A harmadik csoportszoba délnyugati fekvésű. Csoportszobák bútorzata megfelelő. Az óvodás asztalok, székek, bútorok hagyományosak, megfelelnek a gyermekek testméreteinek, elhelyezésükkor törekedtünk a gyermekek biztonságára. A játékeszközök

elhelyezésére jól hozzáférhető helyen, biztonságosan elérhető magasságú polcok és elkülönített sarkok szolgálnak (pl. babaszoba, fodrász sarok, stb.). A berendezési tárgyak, játékeszközök, játéktartók nagy része természetes anyagból (fa, vessző, gyékény) készült.

Csoportokat igyekszünk minél otthonosabbá tenni megfelelő dekorálással, gyermekekhez közeli anyagok felhasználásával, gyermekmunkák esztétikus elrendezésével.

A gyermekeket kiszolgáló valamennyi helység világos, barátságos, vidám, kényelmes. Kiszolgáló helységek: 1 közös gyermek mosdó (7 mosdókagylóval, melyeket a különböző korosztálynak megfelelő magasságban helyeztünk el, gyermekenként fogmosó tartó, törölköző tartó), WC (csoportonként 3-3 ülő, gyermekek méreteinek megfelelően, térelválasztóval, közülük 1 akadály mentesítve) valamint egy önálló gyermekmosdó (2 mosdókagylóval, 2 WC-vel, fogmosó- és törölköző tartóval). Előszoba 1 közös a két csoportnak, 1 önálló az új csoportszobához, melyben kényelmesen elférnek az öltözőszekrények.

Rendkívül jól felszerelt tornaszobával rendelkezünk. Logopédiai foglalkoztatót az orvosi szobában alakítottuk ki.

Óvoda udvara

Az óvoda zárt kertje minden évszakban lehetőséget nyújt a szabadban történő mozgásra, játékra. A füves területen szabadon mozoghatnak, versenyezhetnek, szaladgálhatnak, labdázhatnak a gyerekek. Mozgásfejlesztő szerek is rendelkezésre állnak (mászóvár, csúszda, rugós hinták, egyensúlyozó szerek, kisház). Két homokozónk fedett, fakeretes. Az árnyékoló tető alatt tűző napsütésben, és esős időben is a levegőn tartózkodhatnak a gyermekek. A térkővel lerakott részen tornázhatnak, labdázhatnak, s a kerékpárokat is használhatják.

A telepített fák, bokrok, virágok az árnyékoló funkció mellett az esztétikát is közvetítik. A filagória alatt asztalok és padok állnak rendelkezésünkre, hogy a legsokoldalúbban tudjuk kihasználni az udvari időt.

Dolgozók munkakörnyezete

Az emeleten öltöző és fürdőhelység áll rendelkezésükre, hogy higiénias szükségleteiket megfelelően ki tudják elégíteni. A csoportszobák a pedagógusok ízlésvilágának megfelelően vannak berendezve, feldíszítve, így otthonosságot, kellemes munkakörnyezetet teremt számukra.

Szülők fogadása

Szülői értekezleteket, a szülőkkel való közös programokat a csoportokban, az intézmény udvarán, a szülőkkel való egyéni beszélgetéseket az irodában bonyolítjuk.

3. Az óvodai élet folyamatában

Az óvodai nevelés folyamatát, a gyermekekkel történő foglalkozásokat, valamennyi tevékenységet, a nevelőmunkát segítő kollégák tevékenységét teljes nyitvatartási időben óvodapedagógus irányítja. Az intézményben fejlesztő munkát folytató szakemberek tevékenysége a főigazgató és a pedagógusok egyeztetése alapján történik. Együtműködésük rendszeres és folyamatos.

Három, részben osztott gyermekcsoporttal működünk. A csoportok kialakítása az óvodapedagógusokkal történő egyeztetést követően a főigazgató feladata. Gyermekcsoportjaink létszáma ideális, a csoportszerkezet megfelel a különböző fejlődési ütemű gyermekek személyiségformálásához.

A gyermekek fejlesztésének feltételeit a napirend és hetirend megfelelő kialakítása határozza meg, ezek kialakítása az óvodapedagógus feladata.

Elsődleges és legfontosabb alapelv, hogy rendszeresen visszatérő ismétlődések megadják a gyermekeknek a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezetet, tehát a teljes érzelmi biztonságot jelentse számukra.

Céltudatosan, a gyermeki tevékenységeket, egyéni szükségleteiket, igényeiket, helyi szokásokat figyelembe véve alakítjuk ki az óvodai csoport életrendjét, időbeosztását.

Nagyléptékű, folyamatos időkeretekben dolgozunk, nem „aprózzuk” fel a napirendünket. Igyekszünk a gyermekek tempójához, igényéhez, hangulatához igazodni, s a foglalkozásokat szervezett együttléteket mindig az adott helyzetnek legmegfelelőbb időpontban illesztjük a gyermekek életritmusába.

Legtöbb időt, kiemelt szerepet napirendünkben a gyermek fő tevékenységformája, a JÁTÉK kapja, de az úgynevezett stabil elemekre (étkezés, pihenés, tisztálkodás) is kellő időt kell biztosítani. E tevékenységek a játék folyamatának egy bizonyos idejű felfüggesztését jelenthetik.

Az óvodai élet szervezésében a gondozási tevékenységnek kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, kapcsolatot épít a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a kollégákkal. Az óvodapedagógusok a gondozási feladatok egy általuk meghatározott részét a dajkákra bízják, s az ezzel kapcsolatos munkát folyamatosan ellenőrzik.

A csoportok kialakított rendjét rugalmasan kezeljük, beillesztve az évszakok, ünnepek, s egyéb körülményekből adódó váratlan eseményeket.

Június 1. és augusztus 31. közötti időszakban a nyári napirend szerint szervezzük a gyerekek óvodai életét. Az év közbeni szokások megtartása mellett ez annyiban jelent változást, hogy a gyerekek lehetőség szerint egész napjukat a szabadban töltik.

NAPIRENDÜNK:

Az óvoda nyitvatartása: 6:30-16:30	
Időtartam	Tevékenység
6:30-8:20	Játék, gyülekező, szabadon választható tevékenység, játékos egyéni fejlesztés
8:20-8:30	Mindennapos testnevelés, reggeli torna
8:30-9:00	Tisztálkodás, készülődés a reggelihez, reggeli
9:00-10:00	Névsorolvasás, kötött és kötetlen foglalkozások, játékos egyéni képességfejlesztés
10:00-10:15	Tisztálkodás, gyümölcs fogyasztás-tízórai
10:15-11:30	Játék, szabadon választható tevékenység, séták, közös megfigyelések, programok, mozgás a szabadban
11:30-12:30	Készülődés az ebédhez, tisztálkodás, ebéd, saját testünkkel kapcsolatos higiéniai feladatok: fogmosás, wc-használat
12:30-14:30	Pihenés mesével, folyamatos ébredés
14:30-16:30	Készülődés az uzsonnára, uzsonna, tisztálkodás, feladatok, szabadon választható játékos tevékenységek, egyéni képességfejlesztés, folyamatos hazamenetel

Heti rendünk:

Folyamatosságot, rendszerességet jelent a gyermek számára, de mint a napirendet ezt is rugalmasan kell kezelni. Elegendő lehetőséget kell biztosítanunk a gyermeki kezdeményezések ötletek kipróbálására. A váratlan események véletlenszerűen megjelenő témák módosíthatják a csoportok heti rendjét. A különböző tevékenységeket mindig a játékba illesztjük.

A műveltségi anyag feldolgozása a következő formában történik:

- Verselés, mesélés,
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc,
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka,
- Mozgás,
- A külső világ tevékeny megismerése (matematikai tartalommal)

Az óvodapedagógusokat megillető módszertani szabadság jegyében az életkori sajátosságokat, a gyermekek egyéni fejlődési ütemét, a tevékenységek és a heti téma jellegét figyelembe véve határozhatják meg, hogy a gyermekeket az adott szituációban egyéni, mikro csoportos, kötött, avagy kötetlen formában foglalkoztatják.

A foglalkozások időtartama, bármelyik formában, nem haladhatja meg a 30 - 45 percet. A foglalkozások témáin túlmenően az óvodapedagógusnál mindig „kéznél kell legyen” egy-egy témához illő versnek, mesének, mondókának, dalnak, rajznak, mozgásnak.

Ügyelni kell arra, hogy a kötetlenség ne szervezetlenséget jelentsen.

Nevelési tervek:

A tervezés elengedhetetlen feltétele a tudatos nevelőmunkának, de ügyelve arra, hogy az óvodapedagógus módszertani szabadsága ne sérüljön, mindig a gyermekhez igazodjon, és rugalmasan kezelhető legyen.

Olyan terveket kell készítenünk, mely a gyermekek fejlődési ütemét szem előtt tartja, láttatja az egyes gyermekekhez kötődő egyéni fejlesztési feladatokat, észrevehetjük a lemaradásokat. A nevelési terveink a gondozásra, játékra, munkára, tanulásra, közösségi nevelésre terjednek ki. Ezen terveket fél évente készítjük és értékeljük. A nevelőmunka tudatosságának feltétele az elemzés, értékelés, hiszen a következő tervünk erre épül.

A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük. A megismerésük, fejlesztésük érdekében évente két alkalommal megfigyelésünk, mérésünk eredményeit írásban, a fejlődési naplóban rögzítjük. A mérések, megfigyelések módszereit az óvónő saját maga határozza meg, állítja össze.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

1. Óvoda és a család

Kapcsolattartásunk alapelvei, óvodapedagógusok feladatai

- A gyermeki személyiség a családi és óvodai nevelés együttes hatásával azt kiegészítve fejlődik.

- Szülő, pedagógus egyenrangú nevelő partner.
- Ki kell alakítani a két nevelési szintér szoros együttműködését, összhangját, melyek kölcsönösen alkalmazkodnak egymáshoz.
- Feladatunk: a családok helyzetének, életmódjának, nevelési felfogásának megismerése, szülők megismertetése nevelőmunkákkal, nevelési céljainkkal, feladatainkkal, annak tartalmával, módszereivel.
- Szülők kérését, problémáit, bírálatát minden esetben komolyan venni.
- Előítéletektől mentesen közeledünk minden család felé.
- Fontos: diszkrét óvodapedagógusi magatartás, a nevelő saját példájával hasson a szülőre.
- Együttműködésünk során érvényre juttatjuk az intervenciós gyakorlatot, miszerint a segítségnyújtást mindig a család helyzetéhez igazítjuk.

Kapcsolattartás módja, formái:

Mindennapos egyéni beszélgetések. Minden alkalmat megragadunk a szülővel való rövid párbeszédre.

Fogadóórák keretében, előre egyeztetett időpontban lehetőséget adunk a hosszabb, személyes beszélgetésekre. Célja: felmerülő problémák feloldása.

Szülői értekezletek:

Évente 3 alkalommal szervezzük meg. Közös tanácskozások az óvoda problémáiról, munkarendjéről, az óvodáskor sajátos vonásairól, óvodai csoport életéről.

Óvodapedagógus feladata: jól megszervezett, tartalmában átgondolt, alapos felkészülés, a megbeszélés, tapasztalatcsere rangjává emelni az értekezleteket.

Szülői munkaközösség:

Legfőbb kapocs az óvoda és család között. Minden csoportból 2 főt delegálunk.

SzMK tagokat bevonjuk minden olyan döntésbe, amely az óvoda életét befolyásolja. Véleményüket kérjük nevelési programunkkal kapcsolatban. Az oktatási törvényben megfogalmazott valamennyi jog gyakorlására lehetőséget adunk számukra. Meghívjuk őket nevelőtestületi értekezleteinkre.

Közös kirándulások, rendezvények a szülőkkel. (pl. Márton nap, Tökös nap, Anyák napja, barkácsdélutánok).

Szükség esetén egyéb segítség (orvosi, nevelési tanácsadás, logopédia, stb.).

Összegezve nevelési programunk egyik célkitűzéséről:

A gyermek sorsát nagymértékben az dönti el, hogy az óvoda és a szülői ház mennyire képes összehangolni „nevelési programját” és annak megvalósítását. Ha az óvodapedagógus megnyeri a szülő bizalmát, akkor ezzel az iskolai nevelők munkáját is megkönnyíti. A bizalom elnyerésének feltételei a szakmai felkészültség, gyermekszeretet, emberi magatartás.

2. Kapcsolatok egyéb intézményekkel

Óvoda és iskola

Kapcsolattartás alapelvei, pedagógusok feladatai:

- Zavartalan átmenet biztosítása a két nevelési szintér között.
- Intézmények nyitottsága egymás irányában.
- Kölcsönös bizalom, egymás munkájának megbecsülése, nevelési törekvések összehangolása. Óvodás gyermekek pozitív élményekhez juttatása az iskolai étellel kapcsolatban.
- Kölcsönösen ismerjük meg egymás nevelési programját.

Kapcsolattartás módjai, formái:

- Nevelőtestületi és szülői értekezleteken, ünnepélyeken való kölcsönös részvétel.
- Nagycsoportosaink májusi iskolalátogatása.
- Elsősök visszatérő óvodalátogatása.
- Leendő tanító néni számára lehetőség biztosítása az óvodai élet megfigyelésére.
- Elsős nevelő és az óvodapedagógus folyamatos munkakapcsolata.
- Tanórak, illetve óvoda foglalkozások megfigyelése.
- Igazgatók együttműködése.

Óvoda és mini bölcsőde

- Nevelés nélküli munkanapokon, ünnepélyeken való közös részvétel.
- Napi szintű kapcsolattartás, együttműködés a kisgyermeknevelőkkel.
- Leendő óvodások beszoktatásának a megkönnyítése a pedagógusok megismertetésével, találkozásokkal.
- Igazgató kapcsolatot tart a bölcsődés gyermekek szüleivel.
- Bölcsődei dolgozó hiányzása esetén helyettesítés megoldása.

Óvoda és Fenntartó

- Gazdálkodási tevékenységünkkel kapcsolatos információ csere.

- Fenntartó képviselőinek meghívása az óvoda ünnepeire, rendezvényeire.
- Tájékoztatás intézményünkben folyó nevelőmunkáról, kölcsönös és folyamatos tájékoztatás.

Óvoda és Nevelési Tanácsadó

- Szakvélemények kérése iskolaérettségi problémákkal kapcsolatban.
- MSSST vizsgálat az ötödik életévüket betöltött gyermekeknél.
- Felkérés szülői értekezleten előadás tartására.
- Problémás esetekben segítség, útmutatás igénylése a gyermekek speciális fejlesztésével kapcsolatban.

Óvoda és Gyermejjóléti és Családsegítő Központ

- Együttműködünk a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek védelme, gondozása érdekében.
- Havi rendszerességgel találkozunk az úgynevezett kerekasztal megbeszéléseken.
- Igény szerint hívjuk Őket a jelzőrendszerünkön keresztül.
- Évente egy alkalommal beszámolót készítünk a szakszolgálat részére.

Óvoda és a szakmai - és szakszolgálati intézmények

- Logopédiai foglalkoztatót alakítottunk ki.
- Megszervezzük a gyermekek szűrését.
- Folyamatosan együttműködünk a gyermekek fejlesztése érdekében, szakmai tanácsokat kérünk.
- Segítünk a szülőkkel való kapcsolattartásban.

Óvoda és egészségügyi intézmények

Foglalkozás egészségügyi orvosi vizsgálatokat végzi: Dr. Kiss Zsuzsanna.

Óvoda gyermekorvosa: Dr. Fekete Erika

- Iskolába készülő gyermekek szűrővizsgálata (látás, hallás, gerinc, láb, fizikai és mentális fejlettség)
- Évente egy alkalommal szűrővizsgálat valamennyi gyermeknél.
- Felmerülő problémák esetében szakorvoshoz utalás.

Fogászati szűrés évente egy alkalommal: Dr. Bikfalvi István

Védőnő havi rendszerességgel látogatja intézményünket. (tisztasági vizsgálat, eü. törzslapok vezetése) Védőnői szolgálatot ellátja: Nebojszáné Veréb Zsófia.

Óvoda és Művelődési Ház

- Gyermekkel részt veszünk a Művelődési Ház óvodások részére szervezett programjain.
- Rendszeres részvétel a helyi művelődési ház községi szintű rendezvényein. Szükség szerint kis műsorral.
- Megismerkedünk a község könyvtárával, a könyvtárhasználattal, a helyes viselkedési szokásokkal, felkelthetjük gyermekeink irodalmi érdeklődését.
- Nagycsoportosaink szakszerű vezetés mellett megtekinthetik az úgynevezett „Lilla szobát”.
- Gyermeksínházi rendezvények látogatása.
- A helyi művelődési ház szükség esetén helyet biztosít minden nagyobb óvodai rendezvény számára.

KÉK DUNA ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE HELYI NEVELÉSI GYAKORLATA

1. Játék

Szerepe a nevelőmunkában

A kisgyermek az életkorának megfelelő fő tevékenységi formában, a játékban fejleszhető leghatékonyabban. Az óvodapedagógus nevelési céljai eléréséhez tehát a legfőbb és alapvető eszköz, mely áthatja, átszövi az óvodai élet egészét.

A szabad játék a kisgyermek alapvető pszichikai szükséglete, melynek naponta, hosszantartóan, zavartalanul ki kell elégülnie.

Valamennyi „magasabb rendű” tevékenység, munka, tanulás, ebből fejlődik ki, erre építkezik, játék nélkül nem létezik az óvodai nevelőmunka.

A kisgyermeknek elemi, pszichikus szükséglete, mely sajátos formában tükrözi személyiségének környezetéhez való viszonyát. Tapasztalataik, élményeik érzelmi feldolgozása, amely belső feszültség készítésére indul, mindig feszültségoldó céllal. Bármilyen élménye lehet a játék forrása. Önkéntes, örömteli, élményt adó tevékenység, egyfajta önformálás, nem azért játszik, hogy megtanuljon valamit, hanem azért, mert játszani jó. A játékban megjeleníti vágyait, az őt ért kellemetlen élményektől megszabadul. Játéktevékenységét mindig komolyan veszi. Játéktudata fejlett, tevékenységében együtt megjelenő valóságot és a gyermek által megteremtett világot külön tudja választani.

Játék célja, személyiség fejlesztő hatása:

- A gyermekek játékának formai és tartalmi gazdagításával a képességeit fejlesztjük.

- Fejleszti a gyermek mozgását: új mozgásformák alakulnak ki, fejlődik kez ügyességük, a finommozgások ügyesebbé válnak.
- Önállóbbak, kitartóbbak lesznek, valamint kialakulóban van veszélyérzetük.
- A gyermekek játék útján ismerkednek a világgal, a tárgyakkal, azok tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel.
- Fejlődnek értelmi képességeik.
- Tág teret biztosít a kreativitásnak, a kreatív együttműködésnek.
- Pozitív érzelmi hatások érik a gyermeki személyiséget.
- Fejlődik beszédképességük, kommunikációs képességeik.
- Alakulnak a helyes viselkedés szabályai.
- Formálódik ízlésük.
- Tartalmasabbá válnak társas kapcsolataik.

Óvodapedagógus jelenléte a játékban

A játék folyamatában az óvodapedagógusnak tudatosan kell részt vennie, indirekt módon irányítja a gyermekek tevékenységét.

A kisgyermek első játszótársa a felnőtt. Óvodában az óvodapedagógus, családban a szülő. Utánozható mintát kell adni a gyermeknek mindaddig, amíg ki nem alakul a szabad játék képessége. Szeressen játszani, mindig szívesen és komolyan játsszon a gyermekekkel. Közvetett legyen, ne veszélyeztesse a játék önkéntességét. Mindig bevonható társként segítőkészen álljon a gyermek rendelkezésére, ha kéri kezdeményezővé váljon, ha elakad segítse a játékát. Egy - egy ötlettel, gondolattal, egy - egy eszköz előkészítésével, mozdulattal lendítse előre a megakadt tevékenységet.

Segítsék jelenlétünkkel a játékkapcsolatok kialakulását. Próbáljon bevonni másokat, játszanak együtt egyes gyermekekkel, majd a kellő időpontban lépjenek ki. Támogassa a kialakult játszótársakat, erősítse az együtt játszás pozitív előnyét.

A játék lehetőségét, a szabad mozgást biztosítsa az udvaron is, kezdetben játszótársként, később pedig csak a megnyugtató közelségünkkel. Ismerje a gyermek otthoni játékfeltételeit.

Alkalmazkodjon a különböző játékszintekhez, az egyéni fejlettségi szinteket figyelembe véve fokozatosan vezesse el a gyermekeket a magányos játékból kiindulva az egymás mellett játszáson keresztül a közös játékig.

Érvényesíteni kell a szabad játék lehetőségét minden szinten, mindhárom csoportban. A gyermekek számára érthető és könnyedén teljesíthető szabályokat állítson fel.

Feladataink a játék tevékenység feltételeinek biztosításához

A csoportok napirendje is tükrözze a játék kiemelt szerepét, ennek a tevékenységi formának biztosítjuk a leghosszabb időkeretet. A rugalmasan kezelt napirend teszi lehetővé az összefüggő, hosszantartó játékot, a szabad játéktevékenység tiszteletben tartását.

Kiscsoportosaink napi tevékenységének legnagyobb részét a játék képezze, a nagyoknál pedig jellemzővé válhat egy játéktéma több napon keresztül történő feldolgozása. A kötetlen és kötött foglalkozások idejét, módját úgy kell beilleszteni a játéktevékenységbe, hogy azt ne bomlassza, ne zavarja meg.

A gyermeket alapos indok nélkül semmilyen programunkba nem illeszthető esemény, történés miatt nem vonhatjuk ki a játékból.

Derűs, vidám, barátságos, félelemmentes légkör kialakítása, nyugalom megteremtése, állandó inger gazdag környezet biztosítása kell.

Állandó, elkülönített játszóhelyek létrehozása melyek lehetővé teszik a zavartalan tevékenykedést. (pl. babaszoba, babakonyha, fodrászsarok, építőjátékok, autózás szőnyegen, rajz sarok, stb.). A játék során a gyermekek a csoport bútorait, tárgyait kedvük szerint mozgathatják, a játékteret szükség szerint átalakíthatják, a visszarendezésben részt vesznek. Udvarunkon megfelelő hely van arra, hogy gyermekeink kisebb csoportokban is zavartalanul játszhatnak különböző játékokat egymás mellett.

Játékszerek kiválasztásánál figyelünk arra, hogy megfeleljenek a gyermekek igényeinek, felkeltsék érdeklődésüket, lehetőleg természetes anyagból készüljenek, mérlegeljük fejlesztő hatásukat. Egyszerűen kezelhető, alakítható gyermeki fantáziát megmozgató problémamegoldásra készítő, kreativitást fejlesztő legyen.

A játékszereket a gyermekek számára elérhető, nyitott polcokon helyezzük el. Játéktevékenységükhöz illő eszközöket maguk veszik el, s ha már nincs szükségük rá, helyükre teszik.

A játék elengedhetetlen feltétele a megfelelő minőségű és mennyiségű élmény, tapasztalat. Sétákon, kirándulásokon, udvari tartózkodáskor, óvodába jövet vagy otthon, egy-egy érdekes új dolog, történés, építkezés, áruszállítás stb. megfigyelése. Rengeteg tapasztalatot gyűjthet a gyermek, sok élménnyel gazdagodik, amit a későbbiekben felhasznál játéktevékenységében.

A közös élményeink felelevenítése, átbeszélése, újabb motivációt adhat a gyermeknek a játék téma további fejlesztéséhez.

A különböző játékfajták, formák tartalmi gazdagítása

Gyakorlójáték:

Ismétlések hatására a gyermek különböző képességeit gyakorolja (hang és beszéd, kitalált szabály szerinti játékos mozgás, eszközök rakosgatása, játék különböző anyagokkal kevergetés, tépés, öntögetés). Biztosítjuk a mozgástereket, játékszereket, eszközöket, anyagokat, melyek alkalmasak a gyermek mozgásigényének és manipulációs vágyának kielégítésére. Segítjük őket a közös tevékenységekben (minél több tapasztalatot gyűjtsenek környezetük tárgyairól, a használt anyagok tulajdonságairól). Tevékenységük közben fejlődik finommotorikájuk, nagymozgásuk, téri tájékozódásuk.

Szimbolikus - szerepjáték:

Gyakorlójátékból bontakozik ki, leggazdagabb lehetőséget nyújtó játékfajta pedagógiai munkánk során. A gyermek játékában képzelete segítségével újraalkotja, megjeleníti a környezetét. Gyermek szerepjátékát egyéni képességeiknek legmegfelelőbb szinten kell kibontakoztatnunk, alá kell támasztanunk rendezett, pozitív élmények, tapasztalatok sorozatával. A megfelelő játékfeltételek biztosításával lehetővé tesszük a gyermekeknek, hogy a környezetéből gyűjtött spontán és irányított módon szerzett élményeit, tapasztalatait játékában megjelenítse. Adott szituációkban mintát adunk a gyermekeknek kapcsolatteremtésre eszközhasználatra, konfliktuskezelésre. A kezdetben egyszerű, kellékekkel megjelenített szerepek a nagyoknál bővülnek a megfigyelt, szerephez tartozó magatartás, beszéd, mozdulatok beépítésével.

A kialakult tartalmas játékban sokat beszélgetnek egymással, fejlődnek kommunikációs és beszéd képességeik. Megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni, fejlődik képzeletük, beleélő képességük, alkotóképességük. A szerepnek megfelelő viselkedésminták alakulnak ki.

Dramatizálás, bábozás: irodalmi élményeiket a gyermekek szabadon, kötetlen módon újra átélnek, szabadon, saját elképzeléseik alapján jelenítik meg. Egyik feltétele, az irodalmi élmények pozitív érzelmi hatást gyakoroljanak a gyermekekre. Rendszeresen ismétlődő meséléssel, mesei fordulatok óvodapedagógus - gyermek párbeszédébe beépítésével, mesei történetek felidézésével, színházi élmény nyújtásával ösztönözzük a gyermekeket az önálló bábozásra, dramatizálásra. Másik fontos feltétel a kellő esztétikus eszköztár, amit a gyermek ötletei alapján, bevonásával is elkészíthetünk.

Bábjáték a gyermek közvetlen megnyilvánulásának egyik formája. A környezethez való viszonyát, átélt történések gyermeki felfogású tartalmát közvetíti.

Konstruáló játék:

A barkácsolás a szerepjáték kiegészítő, a gyermek számára igen kedvelt tevékenysége, amely a játék igényéből kell, hogy fakadjon. A gyermek önállóan készíti el a szerepjátékához

szükséges kellékeket, s közben gazdagodnak tapasztalatai, biztosabbá válik eszköz és anyaghasználata. A kiegészítő eszközök készítésével fejlődik fantáziájuk kreativitásuk, gondolkodásuk. Ügyelnünk kell arra, hogy minden esetben olyan dolgokat készítsünk, amit sikeresen alkalmazni is tud játékában. Tanítsuk meg a helyes eszközhasználatra, egyszerű technikákra, a szerszámok biztonságos és balesetmentes használatára.

Építő, konstruáló játék a gyermeki kreativitás, alkotási képesség egyik leggazdagabb lehetőségére az óvodai nevelésben. Hozzásegíti a gyermeket önmaga megismeréséhez, saját képességeinek feltérképezéséhez, fejlődik megfigyelő képességük, nagy és finommozgásuk, kombinációs készségük, problémamegoldó gondolkodásuk, bővülnek matematikai ismereteik.

Szabályjáték:

Óvodában 2 csoportját találhatjuk meg:

Mozgásos szabályjátékok: dalos népi játékok, fogócska, bújócska, körjáték, szembekötősdí, labdajátékok, versenyjátékok.

Értelemfejlesztő szabályjátékok: társasjátékok, kirakók, kártyajátékok, dominó, nyelvi játékok. Nagyon erős összetett nevelőértéke van, leginkább a nagyobbak kedvelik.

A játékok kiválasztásakor szem előtt tartjuk a gyermekek fejlettségi szintjét, s csak olyan játékot alkalmazunk, melynek szabályaival könnyen azonosul, ugyanakkor szellemi erőfeszítést, ügyességet is igényel.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére.

- Kialakul az együttjátás öröme
- Játéktevékenységük változatos, sokszínű.
- Kezdeményezőkké válnak.
- Tiszteletben tartják egymás játékát.
- Jellemző játékformájuk a szerep és szabályjátékok.
- Megegyeznek, együttműködnek a szerepek kiosztásakor.
- Egyszerűbb szabályjátékokat önállóan is játszanak.
- Jellemző rájuk az önfelelt játék szeretete

2. Munka jellegű tevékenységek

Helye, szerepe nevelőmunkánkban, óvodapedagógus feladatai

A személyiségfejlesztés egyik legfontosabb eszköze, a játéktevékenységgel azonos értékű, abból kiinduló, azzal sok vonatkozásban kapcsolódó játékos jellegű tevékenység. A tapasztalatszerzésnek, környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges

képességeknek (pl. kitartás, önállóság, felelősségérzet, céltudatosság) alakítására szolgáló lehetőség. Közösségi kapcsolatok, kötelességteljesítés alakításának eszköze.

Az óvodás gyermeknél mindig önként vállalt, örömmel, szívesen végzett tevékenység. Külső szükségletből indul, melyet kezdetben csak önmagáért, majd a felnőttek, társainak való segítségként, később pedig önállóan, a közösségért végez. Teljesítenie kell egy feladatot, melynek célja van, s eredményességét ő és társai is egyaránt tapasztalják, elismerik.

Az óvodapedagógustól a gyermeki munkajellegű tevékenységek tervezése nagyfokú tudatosságot igényel. Gondos szervezéssel, a gyermekkel való együttműködéssel, konkrét, reális, pozitív hatású, a gyermek képességeihez viszonyított értékeléssel segítheti a fejlődést. A munka előkészítése közös feladat az óvoda dolgozóinak. Megfelelő helyet, időt, eszközt, nyugalmat kell biztosítanunk ahhoz, hogy a gyermekek örömmel dolgozzanak. Támaszkodnunk kell a már meglévő tapasztalataikra, élményeikre, vegyük figyelembe véleményüket, ötleteiket.

Engedni kell a gyermeknek az önálló munkára, hiszen mindent elvégezhet, ami nem veszélyezteti, amihez kedve van. Ugyanúgy szeret dolgozni, mint játszani, ha a feladat nem túl nehéz, és nem sok a tiltás. Kiemelkedő jelentőségű a sikerélmény átélése. Meg kell értetni a gyermekekkel, hogy az eredményesen befejezett munkának van csak értelme, haszna. Láttatni kell, hogy együtt dolgozni, közösen tevékenykedni jó és hatékonyabb, de ez szervezést is igényel. Hagyjuk őket egyszerű munkamozzanatok megszervezésében. Alkalmazkodni kell egymás munkatempójához, a konfliktusokat meg kell oldani. A felnőtt modell szerepe a munkára nevelésben is kiemelkedő jelentőségű. Az eredményesség elérésének érdekében szeretetteljes, gyermek felnőtt kapcsolat kialakítására kell törekednünk. Munkavégzésük során támaszkodjunk a már meglévő tapasztalataikra. Minden olyan munkát, amire a gyermek már képes, végezze el maga. Se az óvodapedagógus, se a dajka ne végezze el helyette.

Önkiszolgálás

A gyermek első munkatevékenysége, melynek során fontos, hogy kellemes élmények fűződjenek hozzá. A gyermeknek saját maga kiszolgálására, rendben tartására irányuló tevékenysége. Fokozatosan és állandóan kell bővítenünk, finomítanunk tartalmát. Adjunk segítséget a gyermeknek a munkafolyamattal való ismerkedéshez. Sok lehetőséget teremtsünk gyakorlásra, a feladatok állandó bővítésénél vegyük figyelembe a lassúbb ütemű gyermekeket. Neveljünk önállóságra, tanítsuk meg a gyermeket önmaga kiszolgálására. E terület feladatainak ellátásában sok támogatást ad az óvodapedagógusoknak a vegyes csoportszerkezetünk. A nagyobb gyermekek sokat segítenek a kisebbeknek, s

példamutatásukkal befolyásolják, ösztönzik őket. A gyermekek előtt mindig jó példával járjunk elő, követeléseinkben legyünk igényesek, következetesek.

Alkalmi megbízatások teljesítése, segítségnyújtás felnőtteknek:

Jól szolgálják nevelőmunkánk során a közösségi érzés elmélyítését. Az egyéni megbízatások erősítik a gyermekekben a felelősségtudatot, érzik, hogy fontosak nevelőjük és a gyermekcsoport számára egyaránt. A közösségi megbízatások, az együtt végzett tevékenységek fontos eszközei a csoporttudat kialakításának.

Lehetőségek megbízatásokra:

- Teremrendezés, játszóhelyek rendbetétele, felnőtt munkájának segítése (ágyazásnál ágyneműk lehúzásánál, takarók összehajtása, sepregetés, szalvéta hajtogatás, stb.)
- Ünnepi előkészületeknél (dekorálás, teremrendezés),
- Környezetük rendben tartásában, segítenek a kisebbeknek és egymásnak, ajándékkészítés, játékszereik javítása, tisztítása.
- Egyszerűbb munkák megszervezését alkalmanként a gyermekekre bízuk. Lehetőséget teremtünk különböző munkaalkalmakra. A feladatok végrehajtásához biztosítjuk a feltételeket. Állandó jelenlétünkkel, szükség esetén segítségadással támogatjuk a gyermekeket tevékenységük során. Lehetőséget adunk az önállóságra is, alkalmanként szabad kezet kapnak a megoldási módban és a megvalósításban is.
- Elvállalt naposi munka.

Mindig önként vállalt, szívesen végzett tevékenység kell, hogy legyen. Körültekintő, alapos szervezéssel teremtjük meg kereteit. Elegendő mennyiségű és értelmes feladatokat határozzunk meg a naposok számára (nem csak az étkezéssel kapcsolatos teendőkre korlátozzuk, hanem a nap egészében érvényes „fontos küldetés” legyen pl. foglalkozások előkészítésénél, játékhelyek, játékpolicok rendjének ellenőrzésénél). Feladatok kitűzésében építünk a gyermekek szereplési vágyára is. A szervezésbe (így a napos választás rendszerének meghatározásába, feladatok kitűzésébe, elosztásába, a jelrendszer elkészítésébe) bevonjuk a nagyobb gyermekeket. Biztosítjuk a napossághoz szükséges tárgyakat, eszközöket (napos kötény, napos tábla, jelvény). Éreztetjük a gyermekkel, hogy fontos megbízatást tölt be. Pozitívan értékeljük eredményes munkájukat, mert ezt elvárják tőlünk és társaiktól is. Munkájukat úgy szervezzük, hogy játéktevékenységük idejét ne korlátozza, ne érezzék azt, hogy egész nap készenlétbe kell állniuk.

Egyéb munkák a környezet rendben tartására, növények gondozása:

- természetsarok (tavasszal ágak rügyeztetése, magvak csíráztatása, cserépbe ültetett növények ápolása),
- udvari virágtartók növényeinek gondozása (gazolás, locsolás, földlazítás, falevelek, fű gereblyézése, összegyűjtése, sepregetés),
- csoportban található állatok (csigák) gondozása.

Ezen tevékenységeink fontos környezetvédelmi értékeket hordoznak magukban, amit fel kell használnunk nevelőmunkánkban. Megfelelő hely, eszközök biztosítása a növényápolásra. Minden évszakban bevonjuk a gyermekeket a kert, az udvar gondozásába, rendben tartásába. Évszakoknak megfelelően termések gyűjtése, elhelyezése természetsarokban. Téli madárvédelem feladatai (madáretető készítése, madárpogácsa készítése, kihelyezése, folyamatos feltöltés. Minden évszaknak megfelelően a gyermekekkel közösen határozzuk meg a feladatokat.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan, felszólítás nélkül elvégzik az önmaguk kiszolgálására irányuló munkajellegű tevékenységeket.
- Szívesen segítenek felnőtteknek, társaiknak.
- Örömmel vesznek részt a közös munkatevékenységben.
- Önként vállalnak feladatokat.
- Ismerik az egyszerűbb munkaeszközöket, munkafolyamatokat.
- Képesek önállóan is megszervezni, elvégezni egyszerűbb munkafeladatokat.

3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Helye, szerepe nevelőmunkánkban

Óvodás gyermeknél a tanulás a tevékenységi vágyra, tapasztalatszerzésre, cselekvésre, újabb és újabb felfedezésre irányuló, fokozatosan építkező tevékenység. Az egész nevelési folyamat, annak valamennyi apró mozzanata lehetőséget ad a gyermeknek arra, hogy könnyedén, spontán vagy szervezett, irányított módon tanuljon. Legfontosabb színtere azonban a gyermek játéktevékenysége, melyben szinte észrevétlenül tanul. Tapasztalatokat gyűjt az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetéről, annak tárgyairól, jelenségeiről. A tanulást támogató környezet megteremtésekor az óvodapedagógus támaszkodjon valamennyi játékból merített, családból hozott, egyéb úton szerzett gyermeki tapasztalatra. Ezen tapasztalatok nevelőmunkánk alapjai, melyeket a tudatosan irányított tanulási folyamatokban rendszerezünk, fokozatosan alakítva a gyermeki világképet. Tanulással kapcsolatos nevelőmunkánk fontos

feltétele a gyermekek önkéntessége, aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet megmozgató tapasztalás, felfedezés lehetőségének megteremtése, kreativitásuk erősítése.

Fontos, hogy a tanulási tevékenységben bizonyos belső motiváltság, belső érdekeltség készítse a gyermeket, hiszen ez elengedhetetlen feltétele a későbbi iskolai tanulásnak.

A tanulási tevékenységekben szem előtt tartjuk az óvodás gyermek igényét: mely szerint keveset, jó minőségben több oldalról megtapasztaltatva gyakran ismételve tevékenykedtetjük a gyermeket. A sokoldalú cselekedtetés, a több érzékszervet igénylő tapasztalás a legfontosabbak az óvodás gyermek fejlődése szempontjából.

Az óvodai tanulás útja tehát a játékba integrált, önkéntes, örömteli, cselekvéses tapasztalatszerzés.

A gyermekeknek mindig az egyéni képességeihez, teljesítőképességéhez igazított feladat és követelményrendszert állítunk.

Feladataink:

- A gyermek kompetenciáinak fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, kreativitás).
- Sajátos helyzetek teremtése, melyben a gyermekek átélhetik a kutakodás és felfedezés örömét. Sokoldalú lehetőségek biztosítása, melyekben a gyermekek kielégíthetik természetes szükségleteiket (megismerési vágy, érdeklődés, kíváncsiság, cselekvés).
- A gyermekek egyéni fejlettségének és érdeklődésének megfelelő tevékenységek sorozatának biztosítása.
- A gyermeki feladattudat, önállóság, kitartás edzése, erősítése.
- Tudatos, tervszerű nevelői tervező-szervező munka, mely biztosítja az óvodapedagógus számára a módszertani szabadságot.
- Tanulás lehetséges formái az óvodában:
- Utánzásos, minta és modellkövetés, magatartás és viselkedéstanulás (szokáskialakítás.), spontán, játékos tapasztalatszerzés.
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Gyakorlati probléma és feladatmegoldás.
- Óvodapedagógus által kezdeményezett kötött és kötetlen foglalkozások rendszere.

Feladataink az óvodai tanulási formák megvalósításához

A gyermekek játéktevékenységének fejlesztése. A játéktevékenység teremtette lehetőségek maximális kihasználása. A játékosság mindig kiemelt hangsúlyt kap a tanulási formák irányításában.

Az óvodapedagógus tapintatos, segítőkész jelenléte a gyermeki tevékenységek folyamatában. Gyermeki kérdéseket soha nem hagyunk megválaszolatlanul.

Gyermekek figyelmét ráirányítjuk a környezetük érdekes tárgyaira, jelenségeire. Megfigyelés kellő mértékű irányítása óvodapedagógusi kérdésekkel, szempontok adásával.

Lehetőséget adunk a gyermekeknek egy-egy dolog, jelenség több érzékszervet igénybevevő, cselekvő tapasztalására. Kevesebbet tervezünk, de gyakran, több oldalról megközelítve ismételünk.

Biztosítjuk a gyermekek számára a sikerélményt, ami további cselekvésre ösztönzi őket. Egyéni képességeiknek megfelelő problémahelyzetek elé állítjuk a gyermekeket. Értékeljük tanulási tevékenységeikben.

Biztosítjuk a tárgyi és eszmei feltételeket (megfelelő hely, eszközök, alkalmak, szimulált helyzetek).

Felmérjük a gyermekek fejlettségi szintjét, és folyamatosan vizsgáljuk fejlődési ütemüket.

A műveltségi tartalom meghatározása a csoport óvodapedagógusainak feladata. Kiválasztásában az általános alapelveken túlmenően alkalmazkodunk az adott gyermekközösséghez, közvetlen és távolabbi környezetünk adta lehetőségeinkhez is.

A szervezett tanulás formái a kötött, illetve kötetlen foglalkozások. Mindkét formában érvényesül a nevelői céltudatosság, tervszerűség, óvodapedagógus módszertani szabadsága. A különböző tanulási formákat mindig gondosan illesztjük a gyermekek napirendjébe. Ügyelünk arra, hogy a kötetlenség is szervezettséget jelentsen, ne vesszen el a tartalom. A kötött foglalkozások keretében nem korlátozzuk a gyermek spontán érdeklődését, aktivitását, de az adott helyzetben illő fegyelmet, magatartásformát elvárunk tőle.

A csoportos foglalkozások kisebbeknél kötetlenek, kivéve a testnevelés és azok a foglalkozások, amelyeken valamennyi gyermek részt vesz (kirándulás, séta, ünnepi előkészületek, ünnepélyek, diavetítés, bábszínház).

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Fejlődnek a gyermekek értelmi képességei.
- Megismerési vágyuk, kíváncsiságuk erősödik, kiteljesedik.
- Átélik a felfedezés, kutakodás élményét.
- Tisztában lesznek saját képességeikkel.

- Fejlődik feladattudatuk, kitartóbbá válnak, önállósodnak, figyelmük pontosodik.

AZ ÓVODÁI NEVELÉS TEVÉKENYSÉGI FORMÁINAK KERETEI

1. Verselés, mesélés

A gyermekekkel való játékos beszédkapcsolat egyik lehetősége, szellemi, lelki szükségleteinek kielégítése, beszédtanítás, szórakoztatás, kellemes időtöltés együttes élménye. Az óvodában a mindennapos mesélés, mondókázás, verselés elemi szükséglet a gyermek számára, elmaradhatatlan napi szintű gyakorisága. Az óvodai élet egészét átfogó anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósításában, az érzelmi biztonság megteremtésében jelentős szerepe van. A ritmus és a meseigény épp oly természetes óvodáskorban, mint a játék. A gyermek számára a vers, a többnyire mozgással is összekapcsolt mondóka, az érdekes, ritmikus mozdulatok, mozgásélménnyel összekapcsolódó hangulat, érzelmi - érzéki élmény miatt vonzó.

A kisgyermek beszélővé és olvasó nevelődés első lépéseit spontán és játékos módon teszi meg. Képekbe és hangokba sűrítendő élményeket gyűjt. A belső képteremtés legfőbb eszköze a mese. Megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világgképének. Mesét az átváltozás motívuma, az ellentétek, az ismétlések, a veszély-menekülési helyzetei, a kompenzálás, a vágyteljesítés testi-lelki, szellemi élménye a gyermeknek, miközben ráébred a külvilág megismerésének fontosságára. Olyan értékeket közvetít felé, amelyeket óvodás korban más eszközzel nem lehet elérni.

A mese képi- és konkrét formában, esetlegesen a bábozás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A verssel, mesével, az irodalmi élményekkel, az anyanyelvi nevelésen túl, segítjük a gyermeket a környező világ megismerésében, önismerete fejlődésében, emberi kapcsolatainak alakulásában, érzelmi, erkölcsi életének gazdagodásában, a népköltészet és az irodalom felé irányuló fogékonyságában.

Óvodapedagógus feladatai az óvodai mese-vers körében

Általános és egyéni gyermeki igények feltérképezése, megismerése.

Mesélés, verselés alkalmainak, helyének megteremtése az óvoda napirendjében, heti rendjében. Többnyire kötetlen keretben szervezzük, és építünk a spontán adódó alkalmakra is.

A meséléshez állandó helyet biztosítunk, és megteremtjük a nyugodt, békés légkört, hogy a gyermek teljes odafordulással vehessen részt a mesehallgatásban. A gyermekekkel igyekszünk érzelmileg erős kapcsolatot, bensőséges hangulat kialakítására mesehallgatás közben, hogy az átélést, a belső kép megjelenítését, az élmény feldolgozását lehetővé tegyük számukra (meséhez hívogató, vers, ének, báb).

Meséhez nyugodt légkört teremtő eszközöket használunk (meseszőnyeg, mesepárna).

Az életkornak megfelelő, igényesen kiválasztott irodalmi anyag összeállítása.

Vers- és mondóka anyag összeállítása:

Népi mondókák, kiolvasók, nyelvtörők, csúfolók, találós kérdések, melyek általában a természethez, állatokhoz, természeti jelenségekhez, azok változásaihoz, jeles napokhoz, hagyományokhoz, ünnepeinkhez kapcsolódnak.

Mese kiválasztása:

Fontos a fokozatosságot betartani: állathangutánzó és láncmesék, versek, verses mesék, végül a hosszabbodó, bonyolódó népmesék, tündérmesék, prózai mesék felé mutatva a mesék közvetítésekor. Mindig figyelembe vesszük az adott korcsoportot, a gyermekek fejlettségét. Kiscsoportban a mesék egyszerűek, cselekményük jól érthető legyen (láncmesék, állatmesék, népmesék.). Nagycsoportban többnyire bonyolultabb cselekményű népmeséket, állatmeséket, tündérmeséket tréfás meséket választunk a gyerekeknek, amit esetleg dramatizálni is tudunk.

A verselés, mondókázás, mesélés az óvodai élet egészét átszövő élményforrás. Az óvodapedagógusnál mindig legyen készenlétben ezekből, hogy egy adott szituációra ' jelenségre, történetre azonnal reagálni tudjon, s újabb és újabb élmény befogadásához segítse a gyereket.

Az óvoda első színházi élménye a bábozás. Eleinte csak paraván nélkül, az óvodapedagógus játékát közvetlenül figyelve. A bábozás fontos, hiszen beszédre készítet, mintát ad párbeszédhez, kapcsolatteremtésben is segítségre lehet.

A gyermeki önkifejezés egyik eszköze is lehet, mert a gyermek a báb mögé bújva leküzdí gátlásait, s bátrabban beszél, szövi a cselekményt, alakítja a történetet.

A gyermekek rendelkezésére bocsátunk jól mozgatható bábokat, paravánt (ezt esetleg önmaguk is elkészíthetik a csoport berendezési tárgyaiból.)

Igényes előadásmóddal, minta értékű beszédünkkel segítjük a gyermeki beszéd fejlődését (helyes kiejtés, beszédértés, beszédhallás). Gazdagítjuk szókincsüket érdekes, új fogalmakkal, kifejezésekkel. Bábjátékkal, önálló mese, illetve versmondással, mese kitalálásának lehetőségével, mese folytatásával, befejezésével lehetővé tesszük az összefüggő beszéd és a

párbeszéd gyakorlását, a kommunikációs képesség fejlődését, s ami a legfontosabb alkalmat biztosítunk a gyermeknek az egyéni önkifejezésre.

Verseket, meséket többnyire fejből, élőszóval közvetítjük.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Vers és mese teljesen beépül a gyermekek óvodai életébe. Szívesen hallgatnak és mondanak maguk is verset, mondókákat.
- Mindennapi igényükké válik a mesehallgatás.
- Játékukat gyakran kíséri rigmusok mondogatására.
- Mesehallgatás közben észrevehető jelek mutatkoznak a belső képi látás jelenlétéről.
- A folytatásos, verses mesék, meseregények szálait képesek követni, összekötni.
- Szívesen bábozzák, dramatizálják, játsszák, rajzolják az egyes mesemotívumokat, mesehősöket.
- Képesek egyszerű történetek kitalálására, elmondására.
- Megkezdett mesét folytatni tudják és fantáziájukat is beleszővik.
- Mesekönyv nézegetése közben olvasást utánozzon.
- Könyvek között eligazodnak, képekről felismerik a mesét.
- Vigyáznak a könyveikre.
- Az óvoda kötelessége, hogy visszaadja a gyermekeknek a mesehallgatás és mondókázás, verselés örömét a mindennapos meséléssel, verseléssel, ami a mai családok zömében hiányzik.
- A társaikkal való mesehallgatás során együttes élményt biztosítunk számukra

2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A gyermek az óvodában is saját kedvére énekelget, a hangulat, a jó közérzet kifejezéséeként, dallamrészeket, kitalált szövegeket. Alkotásvágya gyakran nyilvánul meg ének-beszéd formájában, amellyel játékát kíséri, s az ismert dalok dallamfordulatait használja fel. Az éneklés a gyermek számára alkalmazható kifejező eszköz érzelmei, gondolatai közlésére. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A gyermek mindennapi tevékenységének része, zenei nevelésünk legfőbb eszköze, az ének, a zene, az énekes játék. Pozitívan befolyásolja a gyermek érzelmi életét. Feloldja belső feszültségeit, hangulatát sokféleképpen alakítja, különböző érzelmeket kelt, gazdagítja, színesebbé teszi érzelmvilágát. Társas kapcsolatait játék közben változnak, mélyülnek. Az élményt nyújtó közös tevékenységek során

a gyermekek felfedezik a szépet a ritmusban, a dallamokban, a mozgásban és mindig átélhetik a közös éneklés, játék örömét.

Értelmi képességeit is fejlesztik a dalok, a zene, a játékok. Cselekvésre ösztönzik a gyermekeket, motiválja az ének, zene keltette érzelm. Az örömet újra át akarja élni, az élmény cselekvésre serkenti. A gyermek énekelget, maga szervez játékot, társát énekelni hívja, játékot javasol az óvodapedagógusnak.

Óvodánkban Kerekítő mintacsoport található. Kerekítő manó legalább hetente egyszer pár perces bábjelenettel és régi mondókával kapcsolódik a tevékenységek valamelyikéhez motivációként. A gyerekek jó barátja és érzelmi társa, a legvisszahúzóbb gyerek is kinyílik és a legszeretett éhesebb, örökmozgó gyerek is együtt énekel, mondókázik, vagy hangszeren játszik vele.

Céljaink, feladataink:

A zenei nevelés anyagának igényes, életkornak megfelelő kiválasztása. Ének, énekes játék és zenehallgatási anyagunk (népdalok) nagy részét a népi gyermekdalok és népi gyermekjátékok köréből válogatjuk. A ritmusérzék fejlesztéséhez hangszereket használunk, de a „hangszerállomány” bővíthető az óvónő és a gyerekek igénye szerint. Ezzel elősegítve a néphagyományaink megismerését, továbbélését, zenei anyanyelv kialakulását. A környezet hangjainak játékos megfigyelése, felnőtt ölbeli játéka gyermekkel, népi gyermekdalok, népi gyermekjátékok. Témájukban a gyermeki élethez, hétköznaphoz, természethez, jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódnak.

A zenei anyag közvetítésével fejlesztjük a gyermekek zenei képességeit (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és formáljuk zenei ízlésüket.

Sokat énekelünk, zenélünk (furulya), s a gyermek mindennapjaiba, a felnőtt spontán utánzása révén, bekerül az éneklés, a zene.

A népi dal és zenei anyag mellett néhány igényesen kiválasztott kortárs zenei alkotás is szerepel zenei nevelésünk anyagában.

Alkalmat kell teremtenünk a gyermeknek, hogy ösztönös alkotó hajlamát kibontakoztathassa. Az alkotási kísérletei belső hallására, képzeletére építenek. A már jól ismert dallamok, ritmusok adnak ihletet arra, hogy maga is kitaláljon, megjelenítsen egy — egy dallamot, , ritmust. Ennek fejlesztésére jó lehetőség énekelve kérdezni, válaszolni egymásnak énekelve köszönni, kiénekelni, kitapsolni nevüket, stb.

A gyermekekkel való foglalkozást kötetlen formában szervezze a nevelő. Sokat ismétljenek a kedvenc dalokat, játékokat. A foglalkozások mindig élményt jelentsenek, legnagyobb részüket a dalos játékok képezzék, hiszen ezekkel valamennyi zenei képességüket fejleszteni tudjuk.

A nap folyamán lehetőséget biztosítani a zenei élményre. Játék közben, séták, kirándulások alkalmával, különféle tevékenységeket kísérve dúdolgassanak, énekeljenek.

Nagycsoportban megpróbálkozhatnak a zenére való tornázással is.

Egy-egy témához kapcsolódó dal, mondóka mindig legyen az óvónő repertoárjában.

Az óvónő használja a furulyát zenehallgatásra, vagy gyermekek énekének kísérésére.

Ügyelnünk kell arra, hogy a tervezett dalanyag, zenehallgatási anyag, és a zenei célkitűzéseink harmóniában legyenek egymással. Témában is illeszkedjenek, pl. évszakhoz kötődjön.

Zenei képességek fejlesztése:

Az ősi ösztön, a ritmusfejlesztésének tág teret biztosít az óvodai élet egésze. Ének - zenei foglalkozások alkalmával az egyenletes lüktetést gyakoroljuk, kezdetben a felnőtt irányító mozdulataival, később a járással, közben dobbantással, tapssal, majd egyszerű ritmusok kitapsolásával (pl. ritmusvisszhang).

Hallásfejlesztés: magas és mély hangok megkülönböztetése (egér és medve hangja) belső hallás fejlesztése (dallambújtatás, dallamfelismerés) halk és hangos különbsége (térben is érzékeltetve) hangszínelismerés (hangszerek megismerése, kipróbálása, tárgyak hangja zörejek)

Tiszta éneklés: gyermek számára megfelelő hangmagasság kis hangterjedelmű dalok, óvodapedagógus tiszta énekhangja

Mozgás, tánc: körjátékokat kísérő mozgásformák (páros forgások, ugrások, lépések, taps. Kifordulás, guggolás, térdroggyantás, ritmikus koppantás, dupla kör, csigavonal, kapu átbújó sorral, kígyóvonal, záruló —nyíló kör).

Gyermekek által használt hangszerek: dob, csörgő, csengő, triangulum, száncsengő, kasztanyetta, bot, cintányér. Ezeket gyakran adjuk a kezükbe, hogy bátran használják, kiélhessék kreativitásukat, átélhessék az együttzenélés élményét.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Sokat, szívesen és önállóan énekelnek, mondókáznak, körjátékoznak, saját „alkotásaikat” is.
- Egyszerű dallamotívumokat tisztán énekelnek vissza.
- Szöveg nélkül is tudnak énekelni.
- Dallammozgást térben kézmozdulatokkal kísérik.
- Halk-hangos, magas-mély, lassú-gyors különbözőségét ismerik és alkalmazzák.
- Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről.
- Tudnak dallamotívumokat bújtatni.

- Érzékenyek a környezet hangjaira, zörejeire.
- Felismerik néhány hangszer hangját.
- Beszédhangjuk kifejezőbbé válik.
- Tisztában vannak a ritmusokkal.
- Szebbé, ügyesebbé válnak játékos kísérő mozdulataink.
- Egyszerű táncmozdulatok esztétikus végzésére képesek.
- Az ének, a játék, a zene igénye mindennapjaink jellemzője.

3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, a kézi munka, a műalkotások, a népművészeti elemek, az esztétikus környezet, a szokások, hagyományok, nemzeti szimbólumok, mind fontos eszközei a személyiség fejlesztésének. Mindig az egyéni képességekhez igazodva fejlődik a gyermekek kifejezőkészsége, tér —forma és szín képzetei, képzelete, gazdagodik fantáziavilága. Képi gondolkodása fejlődik: képi formában, sajátos módon fejezi ki élményeit, gondolatait, érzelmeit alkotásain keresztül. A gyermeki rajz, alkotás elemzése során megismerhetjük a gyermeket, környezetéhez való viszonyát. Alkotóképessége, kreativitása fejlődik. Fogékonyabb lesz a szépség, az esztétikai értékek iránt. Megismerkedik a különböző anyagok tulajdonságaival, eszközökkel és képessé válik egyszerű munkaszervezésre. A gyermekábrázoló tevékenységére jellemző, hogy a tevékenység öröme a fontos és nem maga az elkészült mű. Ha ábrázol, azt magáért a cselekvés, alkotás örömeért teszi, s ezen tevékenység eredménye a produkció, amely kifejezi a gyermek érzelmeit, gondolatait. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Céljaink, feladataink:

A gyermeki ábrázoló tevékenységet mindig kötetlen formában, mikro csoportokban szervezzük. Így hatékonyabban tudjuk támogatni a gyermeki kreativitást, az önkifejezési törekvéseket, az alakítás örömeinek átélését.

Folyamatosan motiváljuk a gyermekeket, rengeteg élményt biztosítunk számukra, hogy alkotásra, ábrázolásra készítsük őket.

Ábrázoló tevékenységgel kapcsolatos állandó szokásokat alakítunk ki (hely, eszközhasználat, munkaszervezés).

Az ábrázolási tevékenységekhez szükséges eszközöket, anyagokat egész nap folyamán a gyermekek rendelkezésére bocsátjuk. Kedvük szerint rajzolhatnak, gyurmázhatnak, vághatnak,

ragaszthatnak. Ünnepi készülődések, jeles napok jelképeinek közös készítése (Márton napi lámpás készítés, adventi koszorú készítés, farsangkor maszkok, húsvéti tojás).

Megismertetjük a gyermekekkel az ábrázolás valamennyi eszközének használatát, a különböző anyagokat, technikai alapelemeket.

Az ábrázolási tevékenységeket élménnyé tesszük, felkeltjük bennük a környezet szépségének, esztétikájának meglátását, a gyönyörködést, alkotó és díszítő kedvet.

Tehetséggondozás keretén belül a nagycsoportosokhoz közel álló témakörökben rajzpályázatokra jelentkezünk, ahol szép sikereket értünk el.

Mindig szem előtt tartjuk az egyes gyermek és a különböző életkorok képességbeli különbözőségeit, differenciálás. Megfelelő segítséget, motivációt, értékelést közvetítünk feléjük. A gyermek elkészült alkotásait mindig értéként kezeljük, felhasználjuk az előszoba, csoportszoba dekorálásában, ajándékként társainak, felnőtteknek.

Az óvodapedagógus mindig példát mutat az esztétikus környezet kialakításában. Igényessége jelenjen meg a természetes anyagok felhasználásában, a környezet rendjében, mértéktartó díszítésében, öltözködésében, megjelenésében.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Önállóbban, tevékenyebben, kreatívabban vesznek részt környezetük formálásában.
- Élményeik, érzelmeik, gondolataik megjelenítésében egyre biztosabban használják a képi megjelenítést.
- Színhasználatukra jellemző a kedvelt színek dominanciája.
- Formaábrázolásuk változatos, általában kiemelik a megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat.
- Emberábrázolásukban megjelenik a részformák ábrázolása és az egyszerűbb mozgások jelzése.
- Önállóan és csoportosan is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, tudják alkalmazni a megismert technikákat, eszközöket.

4. Mozgás

Óvodáskorban a mozgás a fejlődő gyermek természetes szükséglete, fontos szerepet játszik az egészség megóvásában, megszilárdításában, kedvező befolyást gyakorolnak a gyermek szervezetére a növekedésére, teherbíró és ellenálló képességére, az egyes szervek teljesítőképességére. A gondozás, egészséges életmódra nevelés hatását felerősíti, kiegészíti. A gyermek egészséges testi és mozgásfejlesztése hatással van személyiségének alakulására.

Torna és a mozgásos játékok fejlesztik mozgáskultúrájukat, a természetes mozgásokat (járás, futás, ugrás, támasz, egyensúlyozás, dobás), testi képességeiket (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség). Kialakul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett kis és nagymozgásuk. Megkedvelik a szabad levegőn történő mozgást. Segíti az időben és térben való tájékozódást, alkalmazkodó képességet, a helyzetfelismerést, döntést. Előkészíti az értelmi képességek fejlesztéséhez kapcsolódó feladatokat. Fontos személyiségjegyek alakulnak ki és erősödnek: bátorság, fegyelmezettség, kitartás. Együttműködésre, egymás segítésére készíti a gyermeket. A gyermek a mozgást örömmel, természetes módon gyakorolja, állandó készletet érez a mozgásra, belső igényüké válik.

Óvodában a mozgás kétféle tartalommal jelenik meg:

- szervezett testnevelés foglalkozások és a mindennapos testnevelés.
- spontán mozgások szabad levegőn, terebben az óvodai élet egészében.

Mind emellett lehetőség nyílik további foglalkozásokra mely heti egy-egy alkalommal történik.

Céljaink, feladataink

A gyermekben ki kell alakítanunk a rendszeres mozgás igényét.

Biztosítanunk kell számukra a mozgásra készítő környezetet, a szükséges szabályokat megtanítani nekik. Egész nap folyamán lehetővé tenni, hogy a csoportban és az udvaron egyaránt végezzenek mozgásos tevékenységeket. Ehhez biztosítanunk kell a gyermekek számára a megfelelő helyet, megfelelő mennyiségű és minőségű balesetmentesen használható eszközöket. Az eszközök és a tevékenységek kiválasztásában mindig igazodunk a gyermekek fejlettségéhez, életkorához, egyéni szükségleteihez, képességeihez, az adott csoporthoz. Kiscsoportosoknál a nagymozgások fejlesztését segítő eszközöket, tevékenységeket alkalmazzuk (kúszás, csúszás, mászás, bújás, ugrás) Nagyobbaknál már ezek kiegészülnek az egyensúlyérzék, szem-kéz, szem- láb koordinációt fejlesztő eszközökkel, gyakorlatokkal. (pl. ugrókötelezés, ugróiskola, célba dobó játékok, trambulín, bátorság lépcső, stb.) Nagycsoportosoknál túlnyomó többségben a finommotorika fejlesztését szolgáló tevékenységeket és eszközöket kell beiktatnunk (kézi szerek: bot, labda, karika, babzsák)

Heti egy alkalommal szervezünk minden csoportban kötelező jelleggel testnevelés foglalkozást. A mozgásos foglalkozások felépítésénél kiindulópontnak a játékot és a játékosságot tekintjük.

A mindennapos testnevelés is kötelező jellegű az óvodában, általában 10-15 perces időtartamban, sok játékkal, a testnevelés foglalkozásokon kipróbált gyakorlatokkal, ütemes, ritmikus frissítő mozgás.

Óvodánkban a gyerekeknek lehetőségük van heti egyszer délelőtt néptáncon, délután pedig futball edzésen való részvételre.

Testnevelés foglalkozásokat az udvaron is de legtöbb esetben a jól felszerelt tornaszobánkban tartjuk. A mindennapos testnevelés szervezésének helye lehet csoportszoba, udvar, tornaszoba. Minden gyermek számára biztosított legyen a megfelelő öltözék, felszerelés.

Óvodánk udvara jól kiszolgálja gyermekeink szabad, spontán mozgásigényét. Mászó vár csúszdával kombinálva, labdadobáló, egyensúlyozó kör, hinta, rugós hinták állnak a gyermekek rendelkezésére. Ezeken túlmenően a terepviszonyok megfelelnek fogócskázáshoz, bújócskához, versenyjátékokhoz, futáshoz, ugráláshoz, labdázáshoz. Téli időszakban az udvaron csúszkálnak, szánkóznak, hógolyóznak.

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Növekszik a gyermekek teljesítő képessége, mozgásuk összerendezettebb, ügyesebb lesz.
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tájékozódási képességük.
- Biztonsággal, ügyesen használják a különböző szereket természetes szükségletükké válik a mozgás.
- Képesek versenyjátékokra a szabályok pontos betartásával.
- Figyelnek saját és társaik testi épségére

5. A külső világ tevékeny megismerése – környezetünk mennyiségi és formai összefüggései

Az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A gyermek cselekvései, tevékenységei útján tapasztalatokat gyűjt az őt körülvevő szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetről a formai, mennyiségi és téri viszonyairól. Ezen tapasztalatai segítik a környezetben való, életkorának megfelelő eligazodásban, tájékozódásban. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez, emberi alkotásokhoz, megtanulja ezek tiszteletét, védelmét, az értékek megőrzését. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. Magaságásokat beültetjük a zöldegekkel, gyógynövényekkel, valamint az udvaron

lévő diófára is figyelmet fordítunk. Gondozzuk betakarítjuk, elfogyasztjuk. Ősszel a dióverésen kívül szüreten veszünk részt. Megismerkednek a gyerekek a puttonnyal, megszámloljuk hány vödör szőlővel lesz tele. Kóstolunk, ízlelünk, tapasztalunk. Háziállatokat a természet környezetükben figyelhetjük meg, falusi udvarban, falusi telepen. Kirándulásaink során megtekintjük a Lilla-forrást, a Dunát, a Lilla emlékházat, ami egyben a falu Művelődési Háza, és amiben könyvtár is működik. A Duna partjának megismerése nagyrészt segít a tájékozódásban. A gyerekek tapasztalatokat szereznek, amit matematikai ismereteinkkel kötünk össze. A napirendben előforduló játék, munka, tanulás, étkezés, pihenés, öltözés, testápolás, mind olyan tevékenység, amely egyúttal rengeteg tapasztalási lehetőséget hordoz a környezet megismerésével kapcsolatban. A környezet megismerése során különböző matematikai tartalmú tapasztalásokat, ismereteket is nyújt a gyermek, és ezeket tevékenységeiben alkalmazza is. Felismeri a mennyiségi, nagyságbeli, és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége.

Kiemelt fontosságú a gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztését segítő pedagógiai attitűd, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A külső világ tevékeny megismerése a környezeti nevelés, a környezetvédelem, a környezetalakítás feladatainak, szokásrendszerének kialakításából alakul ki.

Feladataink, céljaink

A környezet megismerésére nevelést kötetlen szervezeti keretek között tervezzük. Ügyelnünk kell arra, hogy a kötetlenség mindig szervezett, tudatos tapasztaltatást jelentsen. Az óvodai élet egészében lehetőséget kell adnunk a sokoldalú gyermeki tapasztaltatásra, megfelelő témák, alkalmak, idő, hely, eszköz biztosításával. Maximálisan használjuk ki közvetlen környezetünk nyújtotta lehetőségeinket (Duna, hegy, falusi környezet). Séták, kirándulások, játékos tevékenységek szervezése, melyek során mindent mindig természetes környezetében figyeltetünk meg. Legelőször az óvodát, mint új környezetet kell megismertetnünk a gyermekkel. Az óvodai dolgozók munkájának megismerése mellett meg kell ismerniük más emberek munkáját is. (orvos, védőnő, rendőr, boltos, stb.) Meglátogatjuk községünk közintézményeit (művelődési ház, könyvtár, iskola, községháza, rendelők, stb.) Ezen látogatások alkalmával tapasztalatot szerezhetnek a helyes viselkedéssel kapcsolatban (köszönés, idősebbek tisztelete, udvariasság). Gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait, megfigyeljük a közlekedési eszközöket (vasút, hajó, közút, autóbusz, buszmegálló). Játékos formában ismerkednek testrészeikkel, érzékszerveikkel. Megfigyeltetjük a napszakok, évszakok, hetek, hónapok váltakozásait. A természeti környezet megismerése leginkább az évszakok megfigyelésén keresztül zajlik (színek, szépség, változások, időjárás öltözködés).

Évszakonként gyűjtünk terményeket, leveleket, virágokat, látogatunk kertekbe, (pl. szüret, kukoricaszedés, dióverés, tavaszi veteményezés). Háziállatok megfigyelése természetes környezetükben. Láttassuk meg gyermekeinkkel a természetben rejlő matematikai viszonyokat, használjuk ki a természet matematikáját. Minden megfigyelést, tapasztalást kössünk össze matematikai ismeretekkel is. Például játékok során halmazok létrehozása: csoportosítva háziállatok, vadállatok, párosítás gyakorlása ismerkednek a mennyiségekkel (sok levél van a fán, 5 virág nyílt ki a kiskertben). Összehasonlítanak, méréseket végeznek (magasabb fa, nehezebb a teli kosár). Sorba rendeznek tárgyakat szabályok szerint, síkbeli, térbeli alakzatokat tapasztalnak (várépítés, papírvágás, kirakó játékok), szimmetria megismerése, létrehozása (körkép játékokkal). Tájékozódnak térben és síkban egyaránt. Mindig támaszkodunk a gyermek családból hozott tapasztalataira is.

Környezet védelmére és a környezettudatos magatartásra nevelés

A gyermekek szívesen tevékenykednek a környezet alakításában. Aktívan vesznek részt a terem rendezésében, takarításban, átszervezésben, díszítésben udvaron virágok ültetésében. A felnőtt által megkezdett munkába bekapcsolódnak, és maguk is kezdeményezőkké válnak a tevékenységekre. Munkájuk eredményében gyönyörködnek, megbecsülik egymás és a felnőtt munkáját.

A gyermek érzelmein keresztül kapcsolódik környezetéhez, környezet megbecsüléséhez, védelméhez. Tevékenységeik során tapasztalják meg, hogy munkájuk eredménye pozitív hatással van környezetükre. Ilyen tevékenységek az óvodában például a téli madáretetés, a madár vendéglő megfigyelése, nyári madáritatás, kertészkedés, udvaruk gondozása (falevelek gereblyézése, lenyírt fű összegyűjtése komposztznak). Megfigyelések során az óvodapedagógus által elmondott események, történetek elbeszélések, bemutatott felvételek is erősítik a gyermekek környezethez való kötődését, az állatok megszerettetését védelmükre irányuló törekvéseket. A természet sokoldalú megfigyelésével, a tapasztalatok gyűjtése során ráhangolódnak arra, hogy a természetet, az élőlényeket óvni, védeni kell.

Minden évszakban többször kirándulnak, sétálnak a közeli erdőben, hegyen, Duna partján. megfigyeljük a szépséget, színeket, növényeket, fákat. Érezhetik az erdő, a természeti környezet nyugalma, békéjét, sajátos hangulatát, megtanítjuk nekik, hogy miért szükséges az ember életében az erdő, a fák, a víz jelenléte, miért kell óvnunk környezetünket.

Hallgatjuk az erdő hangját, a madárcsicsergést, a víz csobogását, megfigyeljük a hullámozást. Megfigyeljük a környezetünk növényvilágát, a körülöttünk élő madarakat, kisebb állatokat. Foglalkozásokon a természeti jelenségek megismerése céljából játékos kísérletezéseket

végzünk. (magvak csíráztatása, ágak rügyeztetése, jég kiolvasztása, víz fagyasztása, bogarak megfigyelése nagyítóval).

Ismerkedés a szelektív hulladékgyűjtéssel.

A természet védelmével kapcsolatos jeles napokat beillesztjük programunkba:

- Október 4. Állatok Világnapja
- Március 22. Víz Világnapja
- Április 22. Föld Napja
- Május 10. Madarak, Fák Napja

Fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Alapvető ismeretekkel rendelkeznek önmagukkal és környezetükkel kapcsolatban.
- Ismerik az elemi közlekedési szabályokat.
- Eligazodnak az évszakok rendjében.
- Óvodáskor szintjének megfelelő tapasztalatokkal rendelkeznek a természet és társadalom világáról (pl. színek, növények, állatok, család, emberi test, intézmények rendeltetése, felnőttek munkája).
- Képesek bizonyos tárgyak, jelenségek összefüggésének felismerésére.
- Képesek a természetben, tárgyakon bizonyos matematikai relációk meglátására, megnevezésére.
- Képesek halmazok létrehozására egy-egy jegy kiemelése alapján.
- Meg tudják határozni a dolgok számosságát (10-es körben biztosan mozognak). Tájékozódnak síkban és térben egyaránt.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a

mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.).

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre

eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. Az hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK, RENDEZVÉNYEINK

A gyermeki élet hagyományos ünnepei

Célunk az ünnepekre való közös készülődés, az ünnepvárás varázsának átélése a gyermekek számára, ünnepel az egész óvoda. Ez külsőségeiben is megmutatkozik. (ünnepi ruha, dekoráció, ünnepi ebéd, különleges nap, különleges hangulat).

IDŐSEK NAPJA

- Az óvodába járó gyermekek nagyszüleinek és a községben élő idős emberek köszöntése.
- Készülünk tánccal, verssel, énekkel.

SZÜRET

- Ellátogatunk a helyi szőlősgazdákhhoz.

MÁRTON NAP

- Táncházt, családinap a Csokonai Művelődési Házzal közös szervezésében.
- Lámpás felvonulás.

HALLOWEEN

- Vidám játékokkal, akadálypályákkal készülünk.

ADVENT

- Részvétel a falusi gyertyagyújtáson.
- Felkészülés az ünnepre, adventi koszorú és naptár készítése
- Gyertyagyújtás hetente.

MIKULÁS

- Találkozás a Mikulással, köszöntése versekkel, dalokkal, ajándékozás.

KARÁCSONY

- Meghitt énekelgetés, verselés az adventi koszorúnál.
- Ajándékozás öröme.
- Barkácsolás, szöszmötölés a szülőkkel.

FARSANG

- Vidám, jelmezes délelőtt az óvodában.

LÉLEKMOZGATÓ NAP

- Közelebről megismerjük a fogyatékkal élő emberek életlét.

TÉLÜZÉS

- Az udvaron közösen elégetjük a kiszebabát, ezzel elűzve a telet.
- Mondókázunk, éneklünk.

VÍZ VILÁGNAPJA (március 22.)

- Séta közösen a Duna partra

NYÍLT NAP

- Meghívjuk a leendő óvodásainkat egy mesedélelőltre és ismerkedésre.

FÖLD NAPJA (április 22.)

- Közös virágültetés az udvaron.

HÚSVÉT

- Tojásfestés.
- Locsolkodás.
- Ajándékkeresés az udvaron, húsvéti népszokások felelevenítése.
- Családi szöszmötölés, barkácsolás.

ANYÁK NAPJA

- A gyermekek által készített ajándékokkal, virággal, verssel, dallal köszöntjük az édesanyákat és nagymamákat.

MADARAK ÉS FÁK NAPJA (május 10.)

- Közös kirándulás az óvoda közelében lévő kiserdőbe.

- Vendég előadó meghívása.

KIHÍVÁS NAPJA

- Közös sportdélután szülőkkel, gyermekekkel a Csokonai Művelődési Házzal közös szervezésben.

GYERMEKHÉT

- Vidám, rendhagyó napok az óvodában szülőkkel, vendégekkel
- Kirándulás mindhárom csoportnak.

SZÜLETÉSNAPOK

- A pedagógusok ajándékkal lepik meg a születésnapját ünneplő gyermeket
- Csoportosan köszöntjük dallal, verssel, kedvenc mesével

BALLAGÁS

- Nagycsoportosok búcsúztatása.
- A szülők, nagyszülők meghívása

GYERMEKVÉDELEM

Célja:

Elsősorban a gyermekeket veszélyeztető okok feltárása, megszüntetése. A gyermekek számára legkedvezőbb eljárás megkeresése erre hivatott szakemberek segítségével. Különös odafigyelés a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre (különös bánásmódot igénylő gyerekek, SNI-s, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdenek). Ezeknek a gyerekeknek együtt nevelése kortársaikkal (integrálás). Elsődlegesnek tartjuk a prevenciót, a családokkal való szoros kapcsolat kiépítését.

Az igazgató feladatai:

- Törvényben meghatározott feladatok ellátása.
- Gyermekvédelmi felelős megbízása.
- Gyermekvédelmi munka koordinálása.
- Jelzőrendszer kiépítése és működtetése.
- A gyermekek igazolatlan mulasztásai esetén intézkedés.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Rendszeres kapcsolat kiépítése, fenntartása az önkormányzat szociális és gyámügyi előadójával, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szakszolgálat területi képviselőjével, Gyámhivatallal, Nevelési Tanácsadóval, Szakértői Bizottsággal.
- Környezettanulmány végzése az óvodapedagógusokkal.
- Az főigazgató informálása.

A nyilvántartásba vétel szempontjai:

- Elhanyagoló nevelés
- Erkölcstelen családi környezet
 - Italozó szülők
 - Bűnöző családi helyzet
 - Rossz lakásviszonyok
 - Egészségügyi okok
 - Anyagi okok
 - Megromlott családi kapcsolat.

Gyermekvédelmi munkánkkal igyekszünk egyre több családnak segíteni hátrányos, veszélyeztetett helyzetük enyhítésében.

INTEGRÁLT NEVELÉS

Különböző bánásmódot igénylő gyermekek esetén:

- Sajátos nevelési igényű
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő
- Kiemelten tehetséges

Sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői bizottság által előírt fejlesztését a területi Gyógypedagógus Hálózat látja el, az óvodapedagógusokkal együttműködve.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára felzárkóztatásukra és képességfejlesztésükre irányuló foglalkozásokat szervezünk (óvodapedagógus).

A befogadás előtt szükséges az illetékes szakértői vélemény (SNI vagy szakszolgálati vélemény) beszerzése mely szerint javasolják az integrált nevelést (beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esetén).

Az integrációt az egész nevelőtestület vállalja, biztosítva a nem pedagógus dolgozók részéről is a nyugodt érzelmi támaszt nyújtó légkör megteremtését.

Ezen kívül feladatunk a tehetségazonosítás, szakember bevonásával a kiemelt képességű gyermekek támogatása, segítése.

AZ ÓVODA SZAKMAI DOKUMENTUMAI

1. Kék Duna Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programja
Az intézményben folyó nevelőmunka alapja, melyet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készít el az intézmény főigazgatója a nevelőtestület aktív közreműködésével.

2. Az óvoda munkaterve

Az óvodavezető készíti el évente. Az új nevelési év kezdése előtt ismerteti, véleményezteti, elfogadtatja a nevelőtestülettel.

Tartalmi elemei: helyzetelemzés, nevelési feladatok, kapcsolattartás rendszere, beiratkozás rendszere, nevelési év helyi rendje, ünnepek, nevelő testületi értekezletek, ütemterv, naptári terv konkrét feladatokkal, felelősökkel.

3. Gyermekcsoportok nevelési, fejlesztési tervei

Óvodapedagógusok készítik el, csoportnaplóban kerül rögzítésre.

Tartalmi elemei: Gyermekcsoportok szokás és szabályrendszere (napirend, hetirend, az eszközök helye, használata, együttélési szabályok, gondozási tevékenység)

Eseményterv (ünnepek, kirándulások, óvoda- család programjai, egyéb szervezési feladatok, fél évre).

Tevékenységi terv (műveltségi tartalom tervezése, fő tevékenységi formák, időkerete 1 hónap hetekre bontva)

4. Óvodai csoportnapló

Tartalmi elemei: Csoporttal kapcsolatos adatok, óvodai élet megszervezése, nevelőmunka tervezése, értékelése. Megfigyelések, tapasztalatok. időkerete folyamatos.

5. Felvételi és mulasztási napló

A gyermekek személyes adatai, hiányzások. Időkerete folyamatos.

6. A gyermekek egyéni és a gyermekközösség fejlesztési - fejlődési dokumentációja - az egyéni fejlődés, fejlettség dokumentálása évente 2 alkalommal.

7. Gyermekvédelmi munkaterv

a. gyermekvédelmi felelős készíti el évente

b. benne rögzíti a különböző feladatokat, havi lebontásban is, prevenciós munka tartalmát intézkedéseket, kapcsolatrendszer

8. Házi rend

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A nevelési program érvényességi ideje: határozatlan ideig

A nevelési program módosításának lehetősége:

- A nevelőtestület többségének indítványozása.

A nevelési program módosításának indokai, szükségessége:

- Törvényi előírás.
- Szervezeti átalakulás.
- Személyi és tárgyi feltételek döntően meghatározó változásai.

Intézmény OM-azonosítója: 031778	Óvoda főigazgató Aláírás
Legitimációs eljárás	
Elfogadta: Nevelőtestület képviselője	Véleménynyilvánítók: SzMK képviselője Alkalmazotti közösség képviselője
Egyetértését nyilvánította, és jóváhagyta: Fenntartó nevében Polgármester Úr Dunaalmáson, 2024.09.18-án sz. határozattal.	
A dokumentum jellege: nyilvános	
Ph.	